A

249

I.

Gvarinus Veronensis: Carmina de polsemis
et vocabulorum differentis. Kolozsvár
1588. Szabó II. 201.

Kolozsvári volt ref. koll. RMK 150a.

114

[stamp]

DE POLYSEMIS ET

GVARINI VERONENSIS carmina de Polyſemis & vocabulorum differentijs.

Dicitur eſſe nepos à nato filius ortus, — **Nepos.**
Deq; nepa conſumptore dic eſſe nepotem.

Nepa ſcorpius, teſte Plinio, deuorat omnes filios, vno ſaluo.

Durities carnis callus, callis via trita. — **Callus.**
Eſt montis collis, caulem dic eſſe virentem. — **Callis.**
Caula gregem claudit, capitis ſub pondere collum eſt. — **Collis.** **Caulis.**
Eſſe colum dices qua fœmina fila reducit. — **Caula.**
Virga Geometræ radius, radijq; rotarum, — **Collum.**
Textoris radius, radij de ſole niteſcunt, — **Colus.**
Sunt radij viſus & pectinis, hoſtoriumq;. — **Radius.**
Libri ber codex, & durus in arbore cortex,
Liber eri, Bacchus, nulloq; ligamine natus, — **Liber.**
Factus de ſeruo liber libertus habetur, — **Libertus.**
Libertinus erit liberto à patre creatus. — **Libertinus.**

Valla docet libertum & libertinum idem eſſe, niſi quòd libertus ſignificet priuatum reſpectum vt patronus, Libertinus conditionem hominis, vt Ingenuus.

GVARINI VERONENSIS carmina de Polyſemis & vocabulorum differentijs.

Dicitur eſſe nepos à nato filius ortus, Nepos.
Deq; nepa conſumptore dic eſſe nepotem.

Nepa ſcorpius, teſte Plinio, deuorat omnes filios, vno ſaluo.

Duricies carnis callus, callis via trita. Callus.
Eſt montis collis, caulem dic eſſe virentem. Callis.
Caula gregem claudit, capitis ſub pondere col- Collis.
lum eſt. Caulis.
Eſſe colum dices qua fœmina fila reducit. Caula.
Virga Geometræ radius, radijq; rotarum, Collum.
Textoris radius, radij de ſole niteſcunt, Colus.
Sunt radij viſus & pectinis, heſtoriumq;. Radius.
Libri ber codex, & durus in arbore cortex,
Liber eri, Bacchus, nulloq; ligamine natus, Liber.
Factus de ſeruo liber libertus habetur, Libertus.
Libertinus erit liberto à patre creatus. Libertinus.

Valla docet libertum & libertinum idem eſſe, niſi quòd libertus ſignificet priuatum reſpectum vt patronus, Libertinus conditionem hominis, vt Ingenuus.

Supina cō- Obſto cum conſto doctrina ſupinat in atum,
poſita à ſto Cætera dant tibi itum, Præſto formabit vtrunq́;.

Hæc regula non eſt certa, habent enim hæc compoſita aliàs in atum, aliàs in itum ſupina.

DE VERBIS GEMINANTIbus primam ſyllabam in præteritis.

Duo 1. con. Ordinis hæc primi ſunt do, ſto, quæ geminantur,
Quatuor 2. Mordeo cum pendet, ſic ſpondeo, tondeo iungas,
Decem & Flexus hæc terni tibi erunt, tundo, cado, tendo,
octo tertiæ Pendo ſic pedo, cædo, parco quoq́; poſco,
Hinc diſco, tango, pango, cui iungito pungo,
Sic pario, cello, fallo, pello, cano, curro.

DE COMPOSITIS GEMINANTIUM.

Compoſita haud geminant à ſimplicibus geminantis,
Lepor. A diſco, do, ſto, pungo, poſco, geminantur,
Lepus. Perfecta inſuper à curro veteres geminarunt,
Vir. Hortor in his vt poſteriorum exempla ſequaris.
Affines. Moribus & verbis lepor eſt, lepus eſt quoq́; ſyluis,
Agnati.
Cognati. Annis, coniugio, ſexu virtute vir eſto,
Amita. Cōiugis affines, patris agnati, matriſq́; cognati,
Matertera Eſt amita hæc patris ſoror & matertera matris.

Patruus

Patruus eſt patris, ſed auunculus eſt genitricis. Pat. Auun.
Quos ſoror & fratres generant dices amitinos, Amitini.
A patruis verò patrueles ſcito creatos. Patrueles.
Et conſobrinos geminæ genuere ſorores, Cōſobrini.
Ille ſororius eſt cuicunq́; ſoror mea nubit. Sororius.
Ipſe viri frater leuir eſt, mulierſq́; quoq́; fratris, Leuir.
Fratria, glos vxor fratris ſoror atque mariti. Fratria.
Hic cancer cri creſcit aquis cœleſteq́; ſignum, Glos.
Canceris hoc cancer morbum potes ipſe vocare. Cancer.
Pro telis arcus, fornixq́; vocabitur arcus. Arcus.
Circulus eſt arcus, irisq́; ſuum tenet arcum. Agaſo.
Ductor aſellorum ſit agaſo, ſuumq́; ſubulcus. Subulcus.
Mulio dux mulis, ouium ſit opilio paſtor, Mulio.
Aepolus eſt capris dictus bobusq́; bubulcus. Opilio.
Eſt cito curriculo, ſit curriculum tibi curſus. Aepolus.
Curriculum ſpacium & currum tempusq́; vocabit. Bubulcus. Curriculū.

Hoſpes qui recipit, ſimul atq́; receptus habetur, Hoſpes.
Altor alit, qui alitur ſolum dicetur alumnus, Altor.
Qui vehit ac vehitur vector ſolet ipſe vocari. Alumnus.
Sex caſus dices, fortunaq́; caſus habetur, Vector.
Euentus malus, caſum dic eſſe cadentis. Caſus.
Obliquis ſpectans oculis tibi ſtrabo vocatur. Strabus.
Orbe carent orbi, chara quoq́; re ſpoliati, Orbus.
Sic orbus natis priuatus, & orphanus eſto.
Lucis egens cæcus fruſtra geſtabit ocellos. Cæcus.
Vnum luſcus habet, hebeti vel lumine cernit. Luſcus.

Lar. Lar domus eſto tibi deus atq; domeſticus eſt lar.
Lar focus atque ignis, nec non penetralia ſacra.
Stipes. Stipitis hic ſtipes truncus, torris quoq; lignum.
Stipis aut ſtips. Hæc ſtipis aut ſtips eſt æs militis atque moneta,
Stirps. Hic ſtirps eſt truncus, verùm hæc ſtirps clara propago.
Cardo. Eſt hamus portæ cardo, tum limes 1 in agro,
Et cœli 2 vertex eſt, 3 ſummaq; 4 cōmoditaſq;.

1 Cardo limes eſt à Meridie ad Septentrionem ſpectans, ſicut Decumanus ab Oriente ad Occidentem.

2 Duo ſunt cœli vertices, quos Græci πόλ[illegible] vocant, nam circa eos mundi machina voluitur, non aliter atque ſores in cardine verſantur.

3 Vide prouerb. Res eſt in cardine.

4 Virgilius libro primo Aeneidos.
Haud tanto ceſſabit cardine rerum.

Fundus, da Fundus ager, ſed funda iacit, pars infima fundum.
Talus. Talus, taxillus ludus pars in pede talus.
Palma. Palma manus, ſit palma arbor, victoria palma.
Prunꝰ, na. Prunus habet prunū, prunam ſed flamma perurit.
Bruma. Pruina Pars anni breuior bruma eſt, tegit arua pruina.
Pecten. Pecten agit telam, lanam ſimul atque capillos.
Eſt cytharæ pecten, poteris quoq; dicere plectrum.
Inſuper & pubes piſcis, ſit & ordo choreæ.
Heſperus. Heſperus in ſero dicatur, mane vocetur
Lucifer. Lucifer, at Venus eſt ſemper nocteſq; dieſq;.
Venus. Eſt ſedes torus & pro lecto ritè notatur,
Sunt q; tori carnis pulpæ & palearia ſæpe.
Hora. Aſpires horam partem appellando diēi,
Ora. Si non aſpires limbum dabit & regionem.
Prora. Carina. Prora prior puppis pars vltima, & ima carina.
Ratis. Dic nauem eſſe ratem, ſic ligna natantia iuncta,
Claſsis. Naues collectas plures tu dicito claſſem.
Plaga. Dic vulnus plagam, regio plaga, vel plaga rete,
Produces primum debes breuiare ſecundum.
Tegmen grande plaga eſt ex lino ſed mulierū.
Auris. Auricula. Aures dic hominum, dic auriculas reliquorum.

Auricula non eſt parua auris, ſed cartilago circum aurium concauitatem. Auris verò etiam in brutis dicitur, vt: Auribus lupum tenere.

Vngula. Vngula de brutis, de cunctis dicitur vnguis.
Vnguis.

Vngula dicitur de his, quæ digitis carent, vt ſunt equi. Vnguis, de illis, quæ digitos habent ſeparatos, vt ſunt homines, aues, ſimiæ, vrſi, &c.

Ops, Opis. Auxilium deſignat opis. ops terra vocatur,
Opes. Diuitias opibus ſimul auxiliumq́; notato
Lens. Lens lendis capiti, lens lentis conuenit ori,
Lentigo. Lentigo in facie nota ſit rubicunda vocata.
Vita. Vita fouet corpus, conſtringit vitta capillos,
Vitta. Viuo facit primum, deriuat vincio vittam.
Acies. Eſt acies oculi, cultri, ingenij quoq́; acumen,
Vindicta. Et belli ſtructas acies potes ipſe vocare.
Continuè. Vltio vindicta eſt, ſimul .c prætoria virga.
Continuò. Continuè ſemper, ſit continuò tibi ſtatim,
For- fex, Forſex filorum, ceps ferri pexq́; pilorum,
ceps, Fex rerum ſordes, oleï dicet r amurca.
pex. Imbribus eſt torrens, ſed lign. m torris aduſtum,
Amurca. Corporis eſt membrum manus, eſt & .. rma po-
Torrens. teſtas,
Torris. Et telum nauis, elephantis ſitq́; proboſcis.
Manus. Glis animal, glis terra tenax, glis lappa voca-
Glis. tur.
Prima tenet gliris, ſis altera, tertia glitis.
Sors negat euentum, ſignat ſors æs capitale,
Sors. Sors eſt fortuna, & ſortes reſponſa deorum.
Mola. Grana molit mola, far quoq́; ſit teſtum & ſale
ſparſum,
Eſtq́; caro informis mulieri menſtrua ſiſtens.
Moles. Difficile & magnum moles, moles quoq́; pōdus,
Falx. Fax. Falx metit, aſt ardet fax faux eſt ſumma gulæ
Faux. pars.

Fas neutri generis licitum tibi ſignificabit, Fas.
Dic Thetis & Thetidis, ſic mater habetur A- Thetis.
chillis, Thetys.
Oceani coniux Tethys ſi Tethyos addas. Hirundo.
Ales hirundo canit, nat hirudo, mouetur arun- Hirudo.
do. Arundo.
Eſt tigris gris atque gridis fluuiusq́; animalq́;. Tigris.
Populus hæc arbor, populus hic vnio gentis. Populus.
Primum longato debes breuiare ſecundum.
Alter partitur ſimilem notat atque ſecundum, Alter.
Et de pluribus eſt alius, alterq́; duobus. Alius.
Lacteo lac ſugo, lacto lac præbeo nato. Lacteo, cto
Cupreſsi fructus conusq́; in caſside criſta, Conus.
Caſsis, dis galeæ eſt, ſtant captæ in caſſe feræq́;. Caſsis.
Clauis clauſtra aperit, infligit vulnera claua. Clauis.
Clauus conſtringit tabulas nauemq́; gubernat. Claua, uus.

Vide prouerb. Vinum caret clauo.

Penna auium, punit pœna, & pinna eſt tibi Penna.
rete, Pœna.
Piſcis habet pinnas, pinnæq́; cacumina muri. Pinna.
Relligio tibi ſit metus & veneratio diuûm. Relligio.
Sunt faſtidia tædia, ſunt faſtigia celſa. Faſtidia.
Eſt hominis tergum, ſed habebit bellua tergus. Faſtigia.
Primum dat tergi, ſed tergoris eſto ſecundi. Tergum.
Interdum vacuas dicemus tergora pelles. Tergus.
Tergum eſt dorſum non tantùm

animalium, ſed etiam aquarum & aliarum rerum. Tergus eſt corium. Accipitur tamẽ tergum pro tergore, vt apud Virgilium lib. 1. Aeneidos.

Mercatiq; ſolum facti de nomine Byrſam.
Taurino quantum poßit circumdare tergo.

Sinciput.
Occiput.
Miniſteriũ
Myſteriũ.
Exemplar.
Exemplũ.
Luſtrum.
Luſtro.

Syncipút anterior capitis pars dicitur eſſe,
Occiput aſt partem capitis dic poſteriorem.
Dico miniſterium famuli, myſteria ſacra,
Exemplar liber eſt, exemplum ſcribis ab illo.
Quinque annos luſtrum dic atque cubile ferarum
Circuitus, purgatio, ſit luſtrumq; lupanar.
Luſtrat qui 1 purgat, 2 conſiderat, 3 irradiatq;,
Atque 4 perambulat 5 & ſequitur 6 circunſpicit inde.

1 Vrbs aut agri luſtrabantur, id eſt, expiabantur, cum ſupplice pompa obambulabatur.

2 Cicero 3. Offi. Sed cùm omnia ratione atque animo luſtraueris.

3 Virgilius 5. *Sol qui terarum flammis opera omnia luſtras.*

4 Ouidius 7. *Et deus humana luſtro ſub imagine terras.*

Virgi-

5 Virgilius 2, Ecl. *Tua dum veſtigia luſtro.*

6 *Dumq; omnia luſtrat eundo*, Virgilius, 5. Aeneidos.

Ius. / Cura.

Igni ius coquitur, ius rectum, iusq; poteſtas.
Eſt neutri generis & iuris habet genitiuum.
Cor vrit cura, & 1 curam dicemus amorem.

1 Vergilius 4. Aen. At regina graui iam dudum ſaucia cura,

Vulnus. / Hulcus. / Tempus.

Illatum vulnus, innatum dicitur hulcus.
Tempora pars capitis, tempus ſpaciumq; dierum.
Eſt quoq; 1 cõmoditas, 2 occaſio, conditioq;.

1 Non eſt nunc tempus. Vbi tempus tibi erit, ſat habet ſi tum recipitur. Tempus adeundi, id eſt opportunitas.

2 Terentius: Ad eam rem tempus non erat. Arripere tempus. C. Cic. O mores, ò tempora.

Acus.

Hæc ſartoris acus quartæ, diſcerniculumq;.

1 Acus eſt, qua mulieres vtuntur ad diſcernendos capillos. Iuuenalis: Ille ſupercilium madida fuligine tinctum. Obliqua producit acu. Mar-

tia-

tialis: Figat acus tortas ſuſtineatque comas.

Frumenti, hoc acus atq; aceris, purgatio terræ.

Lima. Lima terit ferrum, ſed limus ſit tibi cœnum.
Limus. Obliquus limus, ſed continet hoſtia limen.
Limen. Terminus eſt limes, dicetur ſemito limes.
Limes. Eſt examen apum, ſoboles noua, lingua bilancis.
Examen. Inſuper eſt inueſtigatio iudiciorum.
Examino. Inueſtigando iudex examinat æquus.
Patulum. Aures dic patulas, oculos appello patentes.
Patens.

Patulum, quod per ſe naturaliter patet. vt nares.

Patens, quod aperitur & clauditur, vt hoſtia.

Teres, Rotundus. Sunt haſtæ teretes, ſed poma rotunda vocamus.

Teres, quicquid rotundum & oblongum eſt, vt columna.

Rotundum eſt, quicquid vniformis, hoc eſt, æqualis vndique eſt craſſitudinis, vt ſphæra.

Aſſiduus. Aſſiduus diues, ſimul ac intentus habetur,
Specula. Primo as atq; dat aſſideo caput eſto ſecundo,
Speculum. Proſpicit à longè ſpecula, hoc ſpeculum tibi lucet.
Iuſtitia.
Iuſtitium. Iuſtitia eſt virtus, ius (iuſtitium) tacet vrbis.

Bis duo ſunt odi, noui, cœpi, meminiq́; *Odi, Noui.*
Quæ retinent ſenſum præſentis præteritiq́; *Cœpi.*
Stans aqua ſit ſtagnum, ſed ſtannum dico metallum. *Memini. Stagnum.*
Quæ flagrant ardens, quod fragrat mittit odorem, *Stannum. Flagro.*
Turbam ſcito chorum, ſit ventus in aêre corus. *Fragro.*
Hebræǽq; genus tibi menſuræ corus eſto. *Chorus.*
Moriger ille tibi eſt quem dicimus obſequioſum, *Corus.*
Eſt benè moratus qui mores obtinet æquos, *Moriger.*
Eſt malè moratus mores retinens inhoneſtos. *Moratus.*
Aſt homo difficilis, querulus, moroſus habetur. *Moroſus.*
Immemor oblitus tibi, fœdus at oblitus eſto, *Oblitus.*
Obliuiſcor habet primum, oblino datq́; ſecundum.
Lentus 1 flexibilem, 2 tardum notat atque 3 ſecurum. *Lentus.*
Et ſi componas 4 plenum ſignare videbis.

1 Virgilius: Lenta ſalix quantum pallenti cedit oliua.

2 Feſtina lentè.

3 Virgilius: Tu Tytire lentus in vmbra.

4 Somnolentus, Violentus, Vinolentus, Puluerulentus.

Callidus 1 argutus nec non 2 breuis atq; 3 ſonorus. *Argutus.*

1 Argutus, qui callidè & ſolerter arguit, inde argutiæ, & argutari, quod eſt verbis ſubducere, & Argutulus.

2 Virgilius 3. Georg. *Argutumq́; caput*, id eſt, exile aut acutum.

3 Idem 7. Eclog. *Forte ſub arguta cõſederat ilice Daphnis.*

Diſcrimẽ. *Fert tria diſcrimen, 1 diſtantia, 2 lucta, 3 periclum.*

1 Inter bonos & malos magnum eſt diſcrimen.

2 Virgilius: *Poſt hos æquo diſcrimine piſtrix Centaurusq́; locum tendunt.*

3 Venire in diſcrimen, & adducere in diſcrimen.

Eſt quoque diſcrimen diuiſio aut dimidiatio capillorum, quæ fit acu aut diſcerniculo. Ouidius: *Compoſitum diſcrimen erit diſcrimina lauda.*

Inuidus. Inuidioſus. Collega. Comes. Socius. Sodalis. Aequalis.

Inuidus ipſe dolet, gaude inuidioſus haberi,
Collegam facit officium, comitem via iungit,
Ipſe labor ſocium tenet & dabit eſca ſodalem,
Aſt amor æqualem pariter tempusq́; notabunt,

Sunt

Sunt & in os & in or quædam facientia rectos, — Recti in os & or.
Eſt labor atque lepos, odor ac honor additur arbor.
Iſta ſuis & in is & in er ſunt nomina rectis. — Inis. & in er.
Vomer cum puluer, ſic & ciner atq́; cucumer.
Qui necat, occidit moriens aſt occidit ipſe. — Occido.
Primùm cædo facit, cado vult formare ſecundum.
Expecto opperior, operit ſecreta tegenda, — Opperior.
Primum p geminat, ſimplex p ſcribe ſecundo. — Opetio.
Stemma eſt nobilitas, Stigma eſt punctura vocanda, — Stemma. Stigma.
Schema habitnm dices atq́; in ſermone figuram. — Schema.
Fert 1 gerit, 2 oſtentat, 3 patitur, 4 dat, 5 dicit, 6 habetq́;. — Fero.
7 Impellit, 8 gignit, 9. ducit, 10 præſcribit, & 11 aufert.
12 Accipit, atq́; 13 repræſentat, 14 cupit 15 obtinet, 16 offert.

1 Quid fers? Ferre autem eſt in proprio corpore, ſed minus quàm portare, vt ferre annulum, libros.

2 Ferre ſe in auro, Vergil. 9.

3 Ferre repulſam, mortem alicuius, aduerſas res ægrè.

Verg.

4 Verg. 3. Aen. Ferte viam vẽto facilem Ferre in lucem, medium, publicum.

5 Idem 1. Quam Iuno fertur terris magis omnibus vnam poſthabuiſſe Samo. Sic ferunt.

6 Idem: Ferte ſui dederat monumentum & pignus amoris. Idem 8. Ferre honorem.

7 Cura, amor, dolor nos ferunt in aliquid.

8 Mar. Formoſum catulum ſimia nulla tulit.

9 Fert illuc via.

10 Ferre leges, iudicia, iura.

11 Omnia fert ætas. Verg. Poſtquam te fata tulerunt, Idem. Eſt autem Aphæreſis fert pro aufert.

12 Ouidius 2. de arte amandi: Si modò duraris præmia digna feres. Terentius: Quoduis donum & præmium à me optato id optatum feres, in Eunu.

13 Vergilius 3. Sic oculos ſic ille manus

manus, ſic ora ferebat.

Præ ſe fert virum probum, id eſt, foris repræſentat.

14 Ouidius: In noua fert animus mutatas dicere formas
Corpora

15 Ferre primas aut poſteriores partes.

16 Ferre conditionem, thura, ſacra.

Eſt ager hoc aruum, granum eruum, ſulcus & vruum. Aruum. Eruum.

Eruum genus leguminis, quo, Varro, pecus pingueſcere aſſerit. Quidam minores vitias eſſe putant. Vruum, teſte Seruio, aratri curuatura, vnde vrbs dicitur.

Cogitat inquirens. reperit qui excogitat vllum, Cogito.
Orat qui rogat, exorat quiq; impetrat orans. Excogito. Oro, exoro
Dic duc fac & fer cognoſces apocopata. Imperatiui apocope.
Aeſtus ſit ſolis feruor, motuſq; marinus. Aeſtus.
Condit qui 1 ſepelit, 2 componitq; 3 ædificatq;.
Condit qui 4 abſcondit, conditq; alimenta 5 reponens. Condo.

1 Condere monumento, tumulo.

 Con-

Conditus hic ego ſum.

2 Condere carmen, poëma, hiſtorias, leges.

3 Condere domum, vrbem, inde conditor.

4 Virg. 2. *Nota conduntur in aluo.* Idē *Condita ſeruo:*

5 Formicæ condunt fructus, quibus hyeme fruantur.

Serra. Sera. *Lignum ſerra ſecat, ſera continet hoſtia clauſa,*
R gemina primo, ſimplex r ſcribe ſecundo.

Conſto. *Conſtat 1 compoſitum eſt, & 2 notum dicito ſæpe,*
Conſtat & 3 erigitur, ſimul & firmum 4 eſſe putatur.
5 Conſtat & eſt emptum cui caſum iungito ſextum,
Et tanti quanti pluris ſimul atq; minoris.
Non 6 conſtat ſibi qui non ſecum conuenit ipſe.

1 Cicero: Ex elementis omnia cōſtant.

2 Idem: Quorū conſtat eum perſtudioſum fuiſſe in ſenectute.

3 *Conſtitit in digitos,* Virgilius.

4 Conſtat ſententia, pedibus, animo,

mo, mente. Cicero: Conſtare in ſententia, id eſt firmum eſſe.

5 Magno conſtat labore virtus.

6 Cum datiuo concordare notat. Cicero: Sunt qui in rebus contrarijs parum ſibi conſtant, 1. Off.

Quod differre facit, prænomen dicimus eſſe, Prænomen.
Aſt nomen proprium poſitum ſibi vendicat omnis. Nomen.
Cognomen verò genus & cognatio ponit.
Vt Cneus & Paulus ſic Scipio Creticus extat.
Cogit qui 1 denſat, cogit quiq; vbera 2 mulget, Cognomē.
Et cogit 3 ſubigit, ſic 4 colligit, inſuper 5 vrget.

1 Vergilius: *Frigore mella cogit hyems, eademq; calor liquefacta remittit.*

2 Idem: *Cogite oues pueri.*

3 Cæſar Turcas coëgit.

4 Cogere pecus, concilium, milites, ſenatum.

5 Vi & minis cogere. Cogere cuneos, Ius cogit.

Et pomos & poma tibi pomaria ſeruant. Pomarium
Mœnia poſtq; locos poſitos pomœria dices. Pomœriū.
1 Malus mala creat, ſed geſtat carbaſa 2 malus, Malus.
Fœminei primum generis, maris eſto ſecundi.

1 Arbor nota, cuius fructus malū.
2 Arbor nauis, de qua vela pendent, quæ carbaſa quoque vocantur.

Et malus eſt prauus, rudis, & labor inde malum ſit.

Ager. *Semen ager recipit, ſed terra extollitur agger.*
Agger. *Abreuies primo g, duplex ſcribe ſecundo.*
Mentior. *Mentitur fallens, mendacia dicit oberrans.*
Mendacia. *Hic vehementer amat, minus autem diligit ille.*
Dico. *Dic Gallos gentem, gallinas gallus habebit,*
Amo. *Atq; ſacerdotem Cybelis tu dicito Gallum.*
Diligo. *Carmina qui ſcribit 1 canit, & qui 2 vaticinatur,*
Gallus. *Quiq; canit 3 cantat, laudans 4 canit acta virorum,*
Cano. *Deſcribit 5 canit, 6 incantat, ſimul atq; 7 recenſet.*

1 Poëtæ canere dicuntur, cùm carmina ſcribunt.
2 Vergilius 3. Sola mihi tales caſus Caſſandra canebat. Terentius: Qui harum mores cantabat mihi.
3 Canere carmina, hymnos.
4 Horatius: Progeniem Veneris canimus.

Vergi-

5 Vergilius: Cùm canerem reges & prælia. Et: Arma virumq; cano.
6 Frigidus in pratis cantando rūpitur anguis. Inde carmen pro incantatione. Verg. 8. Ecl. Ducite ab vrbe domum mea carmina, Ducite Daphnim.
7 Vergilius 4. Quæ bella exhauſta canebat.

Arceo cum cogo ne quiſquam accedere poſſit, Arceo.
Aſt abigo cum quæ ſimul acceſſere repello. Abigo.
Proſtheſis apponit caput id quod aphæreſis aufert. De metaplaſmus.
Syncopa de medio tollit quod epentheſis auget,
Aufert Apocope finem quem dat paragoge.
Ectaſis extendit, longam ſed Syſtola curtat,
Diuidit ipſa diæreſis, vnit epiſynalœphe.
Aufert Ecthlipſis m, ſed Synalœpha vocalem,
Antitheſis mutat, transfertq; metatheſis illas.
Legat qui mittit, ligat hic qui vincula nectit, Lego.
Le primum longat, li curtum pone ſecundo. Ligo.
Ille tui ſimilis qui moribus æquiparatur, Similis.
Ille tibi ſimilis quiſquis facie æquiparatur, Fugo, fugio.
Qui fugat expellit, fugit hic diſcrimina vitans, Pulſo.
Pulſo ſonans, pulſo feriens, propulſo repellens. Propulſo.
Eſt truncus vitis, ſed habebit vinea plures. Vitis.

Vinea. *Ac inſtrumentum dicetur vinea belli,*

Ago. *Signat 1 ago recito, 2 facio, 3 reſero quoque 4 duco,*
Et 5 tracto. 6 inſector 7 venor 8 moueo atq́; 9 guberno,
10 Inſtruo, 11 proficio, 12 loquor, 13 impello quoque 14 viuo.

1 Agere Comœdiã, Apologum.

2 Omnia ad præſcriptum agere.

3 Agere Harpocratem, Sardanapalum, regem, præceptorem.

4 Agere aſinos, pecus.

5 Agere benè vel malè cum aliquo.

6 Agere aliquem fuſte, gladio, lapidibus.

7 Agere lepores, ceruos, vrſos.

8 Agere pultem, olus.

9 Agere nauem, celocem.

10 Cicero pro Arch. Hæc ſtudia adoleſcentiam agunt.

11 Terentius: Quid tu hic agas, vbi ſi quid benè præcipias, nemo obtemperet. Præſtat ocioſum eſſe quàm nihil agere.

12 Terentius: Eſtne hic ipſus, de quo agebam?

13 Agit nos deſiderium, libido, amor, auaritia.

14 Agit decimum annum, ætatem, æuum.

Qui plangit plorat, plangit qui percutit ora. Plango.
Dicitur alga maris, ſed dicitur vlua paludis. Alga. Vlua.
Dic animam 1 vitam ſit 2 ventus & 3 halitus oris. Anima.

1 Animam adimere, extinguere, eſt occidere. Aedere, efflare, relinquere, agere, dimittere animam, eſt mori.

2 Horat. Impellunt animæ lintea Thraciæ.

3 Anima vxoris fœtet, Plaut.

Eſt 1 animus ſenſus ſic 2 delectatio & 3 ira. Animus.

1 Anima propriè eſt vita. Animus conſilij. tamen ſæpè pro eodem accipiuntur. Et Cicero ferè animum pro anima ponit. Eſt igitur anima qua viuimus, ſentimus & mouemur. Animus eſt, quo ſapimus & intelligimus, vnde Saluſtius: Noſtra omnis

vis in animo & corpore ſita eſt.
2 Animi gratia.
3 Pro ira ferè pluraliter vſurpatur, vt: Pone animos. Tollere autem vel efferre animos eſt ſuperbire.

Parco. *1 Abſtinet & 2 ſeruat qui dat 3 veniam quoque parcit.*

1 Parce metu apud Vergilium. Parcere ſumptui, impenſæ, labori, operæ, precio, pecuniæ.
2 Parcere valetudini, voci, vitæ, quia ſimiliter ab illis abſtinemus quæ conſeruare ſtudemus.
3 Parce mihi, parce peccatis meis.

Via. *Eſt via 1 qua vadis 2 ratio 3 vſus & actus 4 eundi.*

1 Viam facere, eſt locum vbi non erat via, aperire.
2 Vergilius 4. Inueni germana viam gratare ſorori.
3 Terentius: Sed via peruulgata patrum quotidie accuſabam.
4 Cicero: Cunque de via languerem & mihimet diſplicerem.

Verro 1 traho, verro 2 verto, verro quoq; 3 mundo. Verro.

1 Vergil. 1. Aen. Quippe ferant rapidi ſecum verrantque per auras. Vnde verriculum rete dicitur.
2 Ibidem: Adnixi torquent ſpumas & cærula verrunt Aequora.
3 Verre domum, pauimentum.

Halat qui ſpirat, alit hic qui porrigit eſcam, Halo.
Primum longato, debes breuiare ſecundum. Alo.
Frons frontis capitis, frondis dic arboris eſſe. Frons.
Fons puteus, maris eſt, ſed cætera fœmina dicis. Fons.

Differunt tamen fons & puteus, hoc à putore quidam deducunt, quòd effodiendo puteat, illud à fundendo, quòd de terra ſe effundat & vſus præbeat, quum puteus ſit altior, ex quo cadurco aut alio vaſe iumento aut homine rotam verſante aquam haurimus.

Maris, id eſt, maſculini generis.

Maiore nincuſo, paruos accuſo pareſq;. Accuſo. Incuſo.

Hoc ex Seruij ſententia, ſed Valla improbat, cuius ſententiam hoc carmine reddidimus.

Accuso culpa
Incuso mores

Accuſans culpam impingit quauis ratione.
Incuſans de moribus aſt expoſtulat ipſis.

Periculum. 1 *Diſcrimen dices & 2 experimenta periclum,*
Primum dat pereo, perior vel pira ſecundum.

1 Cice. Qui periculum fortunarum & capitis ſui pro mea ſalute neglexit.

2 Periculum facere. πεῖρα, id eſt experimentum.

Eminus. Cõminus. *Eminus à longè, ſed comminus ad propè ſpectat.*

Hæc è loco, non in loco, ſignificant.

Notus. Nothus. *Dic aſtrum eſſe notum, nothus eſt ex pellice natus.*
H ſugiat primum, ſed tu aſpirato ſecundum.
A noſco verò notus tibi cognitus eſto.

Saltem. Saltim. *Saltem ſit tantum, ſi ſaltas dicito ſaltim,*

Cupido. *Cæcus & à latus nudus puer & pharetratus,*
Iſtis quinque modis dominus ſignatur amoris.

Admoueo. Amoueo. *Admouet adponit, ſed qui quicquam amouet aufert,*

Admitto. Amitto. *Admittit cùm d recipit, ſine d quoque perdit.*

Antiquus. 1 *Nobilis antiquus 2 vetus & 3 precioſus habetur.*

1 Ecquid in antiquam virtutem animosque viriles,

Et

Et pater Aeneas & auunculus excitat Hector, Verg. 3.

2 Antiqui homines, Antiqua conſuetudo.

3 Virtute nihil debet homini eſſe antiquius.

Ala. Ales. *Ala auium eſt, & turma equitum, volucriſq; ſit ales.*
Fœminëi generis primum, commune ſecundum.

Fluuij infernales. *Styx, Acheron, Lethe, Cocitus cum Phlegetonte.*
Odit, triſtatur, dediſcit, luget, & ardet.

στύγω, id eſt, odi vel metuo.

Acheron, quaſi ἄχηςιαν, id eſt, ægritudinibus ſcatens, vel ἄχθομαι, id eſt, triſtor.

λήθη, obliuio, κωκύω, lugeo. φλέγω, ardeo.

Claßis. *Pars populi claßis, ratium collectio, turma,*

Ambitus. *Ambitus clauſus, verùm ambitus optat honores,*
Mobile ſit primum, ſed ſixum dico ſecundum.
Qui leuiter 1 tangit libat, 2 guſtat, 3 recipitq;.

1 Vergilius: Oſcula libauit natæ.

2 Idem: Nulla neque amnem libauit.

bauit quadrupes.

3 Cicero: Ex aliorum laboribus libare laudem.

Libo. *Sacraq; fert libat, litat hic qui numina placat.*

Lito. *Lætus lætitiam aſpectu, gaudens animo fert.*

Inde oues, ſegetes, armenta læta dicuntur, id eſt, pulchra & valentia, vnde vultus læti non gaudentes dicuntur.

Lætus. *Lætus lætatur, ſed mortem dicito letum.*

Letum. *Qui locat 1 exponit, ſic 2 æſtimat, atq; 3 maritat.*

Loco. *Exponit 4 precio, ſimul & facienda 5 locamus.*

1 Vergilius 1. Aeneid. Hic alta theatri fundamenta locant. Locare inſidias, operam. In dominatu locare.

2 Cicero: Itaque virtutem locetis, ſine qua amicitia eſſe non poteſt, vt ea excepta, nihil amicitia præſtabilius eſſe putetis.

3 Locare filiam, & locare filiam nuptum, vel in matrimonium, in luculentam familiam.

4 Locare ædes, eius relatiuum eſt

eſt conducere.

5 Locare agrum fodiendum, eſt curare vt fodiatur. Sul. ad Cic. Poſteaque curauimus, vt iidem Athenienſes in eodem loco monumentum ei marmoreum faciendum locarent.

Annuit atq; nuit qui ſigno velle notat quid, Annuo.

Abnuit ipſe negat capite aut oculis manibusue. Nuo.

Et nutat caput, atq; domus caſura, animusq;. Abnuo.

Atq; canes 1 nictunt, tremulo 2 nictamus ocello. Nuto.

1 Nictunt canes cùm ſentiunt odorem leporum, &c. Nicto.

2 Nictare frequentatiuum à niueo.

Dic famulum puerum, puer ætatem tibi ſignat. Puer.

Atq; marem puerum dicemus ſæpè notare.

Dat 1 cauſam propter, ſic 2 iuxta dicito ſæpè. Propter.

1 Propter te, id eſt, tua cauſa.

2 Terentius Adelph. Hic propter hunc aſsiſte.

Scintilla eſt ardens, cinis extinctusq; fauilla. Scintilla.

Conſequor 1 acquiro ſimul & 2 ſequor 3 exprimo quicquam. Fauilla. Cõſequor.

Conſequi labore, ſtudio, virtutes, ſtudia, laudes. Conſequi metam, gratiam, veniam, precibus.

Con-

2 Conſequi aliquem in officio.

3 Non poſſum verbis aut oratione conſequi.

Laxo. Laſſo. Procul.

Laxat qui laxum reddit. laſſatq; fatigans.
Eſſe procul longè dices, procul eſt prope ſæpè.

Procul longè & non longè ſignificat. Terentius: Quem cum iſthoc ſermonem habueris procul hinc ſtans accepi.

Peto à poſco. Flagito. Poſtulo.

Grata petit, poſcit ſed debita, flagitat ardens.
Poſtulo honeſta petens, accuſoq; cum genitiuo.

Poſtulatus eſt repetundarum, iniuriarum.

Obſecro. Rogo. Obteſtor. Oro. Duplices ablatiui. Pyra. Vas. Vindex. Vltor.

Obſecrat per ſacra, rogans quæritq; petitq;.
Res memorans obteſtatur, rogoq; oro notabit.
Impetus atq; dies, nox dant e vel u tibi ſextos.
Eſt pyra congeries lignorum, exuſtaq; buſta.
Ardenteſq; rogos ſubiecto dicimus igni.
Vas vadis eſt ſponſor, fluuijq; vadū breuis vnda.
Vas vaſis terna, pluralem flecte ſecunda.
Vindex dicetur futura pericla repellens,
Præteritumq; malum qui punit dicitur vltor.

Nam vltio, teſte Cornelio Frontone, vindicat factum, Vindicatio futura prohibet. Ideo Mars vltor, non

non vindex, dicitur.

Haurio.

Haurit ſit 1 vacuat, 2 bibit, 3 accipit, 4 aſpicit 5 audit,
6 Conſumit, 7 luit, & 8 pulſat, 9 teneratq; 10 fatigat.

1 Haurire poculum, pateram, cantharum.

2 Haurire potionem mulſi.

3 Hanc legem à natura hauſimus, haurire dolorem, Haurire animo, id eſt, accipere.

4 Verg. Hauſit cœlum.

5 Haurire vocem auribus.

6 Flamma vel incendium hauſit opus, libros.

7 Supplicium haurire.

8 Latus haurit apertum, Verg.

9 Verg. 4. Geor. Et medium ſol igneus hauſerat orbem.

10 Exultantiaque hauſit corda pauor pulſans.

Conſultor. Conſultus. Cōſultum.

Conſultor petit atq; aliquando conſilium dat.
Conſultus petitur, ſimul eſt prudenſq; ſcienſq;,
Sit tibi participans primum, nomenq; ſecundū.
Quod verò petitur cōſultum eſt iure vocandū,

Eſt

Facinus. Eſt facinus factum, ſimul & ſcelus eſſe memento.

Fœtus. Dic fœtam 1 plenam & 2 grauidam atq; puerpera 3 fœta.

1 Verg. 1. Aeneid. Loca fœta furentibus auſtris.

2 Fœtæ oues.

3 Fecerat & viridi fœtam Mauortis in antro.

Furtum. 1 Inſidias furtum 2 ſtuprum dic atq; 3 rapinam.

1 Verg. 11. Furta paro belli conuexo in tramite ſyluæ.

2 Tibullus: Cælari vult ſua furta Venus.

3 Furtum eſt alienæ rei ablatio, & veteres dicebant furtum quicquid clàm committebatur.

Hara. Ara. Eſt hara porcorum, venerabilis ara deorum.
Prima breuis petit h, longa eſt ſine hq; ſecundũ.

Accuſatiuus pluralis tertiæ declinationis in eis.
Sæpius eis finit pluralem tertia quartum,
Cum tenet is rectus ſimilem formando ſecundũ.
Occupat aut gemina vt n r s, conſona finem,
Vt naueis, imbreis, ponteis ſic dicito parteis,
Rarius eis reliqua, hinc plureis et lis quoq; liteis.

Finis Guarini carminũ.

CHRI-

CHRISTOPHORI HECYRI CARMINA DE POLYSEMIS ET DIFferentijs vocabulorum.

Conſulo te quærendo conſiliumq; petendo, — *Conſulo.*
Conſulo ſed tibi conſilium do proſpicioq;. — *Aequipo niq; cõſulo*
Si genitiuum addas tum iudico & æſtimo ſignat.
Tres tibi ſint Parcæ, Clotho ex his prima colum fert. — *Parcæ.*
Penſa trahit Lacheſis, Atropos ſed fila recidit, — *Charites vel Gratiæ.*
Tres charites Aglaia, Thalia quoq; Euphroſineque. — *Furiæ ſeu Eumenides.*
Diræ ſunt Alecto, Tiſiphone atq; Megæra.
Dicetur vini, panis, carnis quoque mucor, — *Mucor.*
Sed lychni mucus, naſi humoremq; notabit. — *Mucus.*
Mucidus eſt primi, mucoſus ſitq; ſecundi. — *Mulceo.*
Mulcet qui lenit, ſed mulget vbera preſſans. — *Mulgeo.*
Accuſat furti, de furto, in furto rite loquendo. — *Accuſo.*
Eſt 1 immaturus, 2 crudelis, 3 amarus, acerbus, — *Acerbus.*

1 Acerbus fructus.

2 Acerbus homo, cui lenis opponitur, acerbum ſpectaculum.

3 Vita acerba. Funus acerbum, & interitus acerbus.

Acerbus per metaphoram pro moleſto & infeſto ponitur. Cicero: Eo die acerbum habuimus Curionē, Sic acerbum vulnus, odium.

Ficus. *Hic aut hæc ficus fructus quartæ atq; ſecundæ,*
Hæc ficusq; arbor, ſimiliq; modo variatur,
Hic ficus fici morbum tibi ſignificabit.

Perdo. *Perdo 1 corrumpo, 2 amitto, 3 condemno 4 necoq;.*

1 Adoleſcentes ſibi permiſsi perdunt ſeſe.

2 Perdere fidem, gratiam, ius.

3 Immerito bonæ perdūtur literæ.

4 Pij iniuſta perduntur morte.

Iucundus. *Iucundus lætis, ſit in aduerſis quoq; gratus,*
Gratus. Situs. *Si ſitus adiectum eſt, poſitum notat atque ſepultum.*
Fixum lanugo eſt aliquo ex humore creata.

Volo. *Hæc volo ſignificat, 1 fauco, 2 ſigno 3 cupioq;.*

1 Benè ſibi volo.

2 Quid hoc ſibi vult?

3 Quid vis amplius? Et volo te alloqui.

Sed

Sed volucres feſtinantes hominesq; volabunt. Volo, as.

Ita nauis, fama, volare dicuntur.

Aſſerit affirmat, 1 defendit & 2 arrogat vſū. Aſſero.

1 Aſſerere ſe ab iniuria obliuionis vel à mortalitate.

2 Aſſerere ſibi maieſtatem diuinam vel eruditionem.

Comparo 1 conquiro, 2 paro, & 3 ordino 4 confero 5 emoq;. Comparo.

1 Terentius: Ex commodis alterius ſua comparet vt commoda. Comparare domicilium, pecuniam.

2 Comparare prandium, periculum.

3 Terentius in Phorm. Quàm iniquè comparatum eſt, vt hi qui minus habent, ſemper aliquid addant ditioribus.

4 Non eſt cum illo vel ad illum comparandus.

5 Cato de re Ruſt. Prædium cùm comparare cogitabis, ſic in animo habeto.

Fingo 1 compono 2 ſimulo, 3 formo 4 refero q;. Fingo.

 Molior

5 *Molior atque* 6 *orno* 7 *lambo ſic* 8 *inuenioq;.*

1 Fingere verſus.

2 Fingere ſe doctum, probum. Cicero: Fingere amicitias.

3 Fingere ollas, Fingere aliquem ad virtutes, ad rectum, ad literarum ſtudia.

4 Vultum & inceſſum alicuius fingere.

5 Fugam fingere.

6 Verg. 4. Molliq; fluentem, Fronde premit crinem fingens.

7 Vergilius 8. Corpora fingere lingua.

8 Fingere fabricam, fallaciã, cauſam, eſt comminiſci.

Decus. Decor. Clarus. Præclarus. Præclaré. Feſtiuus. Feſtus. Venalis.

Eſt decus ex rebus geſtis quæ venit honeſtas.
Sed perſonarum decor atq; decentia rerum.
Primum dat decoro, formatq; decoro ſecundum.
Clarum aut præclarum dic inſignem & manifeſtum.
Inſuper atque bonum, præclaré ſic bené ſignat.
Feſtiuus lepidus ſit, ſed feſtus feriatus.
Quod proſcriptum atque expoſitum eſt venale vocatur,)

Vendibilis. Proſper. Fœlix. Salubris. Sanus. Armentum. Grex. Exiſto. Exto. Vendico. Vindico. Popularis.

Eſt res vendibilis quæ venditur abſq; labore.
Proſper dat, fœlix recipit ſed proſperitatem,
Ipſe ſalubris dat, retinet ſanusq; ſalutem.
Armentum pecorum maiorum, grexq; minorum.
Exiſtit motu emergens, extat ſine motu.
Vendicat appropriat, vlciſcens vindicat vllum.
1 *Spectans ad populum & charus* 2 *populo eſt popularis,*
3 *Sortis & eiuſdem,* 4 *ciuis,* 5 *plebeius habetur.*

1 Popularem auram vel famã captare.

2 Cicero: Nihil tã populare quàm bonitas.

3 Terentius in Phorm. Amicus meus ſummus & popularis Geta.

4 Terentius in Adelph. Obſecro populares, ferre miſero atque innocenti auxilium.

5 Plautus: Præſtat diuitem eſſe popularem, quàm nobilem & mendicum.

Corrumpo

Corrumpo 1 *vitio eſt, ſic* 2 *inquino,* 3 *deſtruo,* 4 *perdo.*

1 Corrumpere virginem.

2 Corrumpere corpus.

3 Corrumpere iuuentutem, prandium, piſces.

4 Corrumpere puerorum animos. Sic oculos lachrymis.

Timeo. *Te timeo vt hoſtem, timeo tibi ſicut amico.*

Caueo. *Te caueo vitans, caueo mihi proſpiciendo.*

Taxo. *Taxat 1 qui tangit, precio 2 æſtimat & 3 maledicat.*

1 Taxo frequentatiuum à tango.

2 Plin. Frugiferas tanti taxauerant.

3 Taxare aliquem, id eſt culpare. Inde taxatores, qui alterutrum maledictis tangunt.

Abdico. *Abdicat hic natum priuando iure paterno,*

Exhæredo. *Exhæredat non hæredem conſtituendo.*

Obſeruo. *Obſeruo attendo, admirans aliquem venerorq́;.*

Accedo. *Accedo eſt 1 adeo, 2 creſco, 3 ſubeo, ſimul 4 addo.*

Acceſſus. **Acceſsio.** *Sit primi acceſſus, acceſsio ſitq́; ſecundi.*

1 Accedere præceptorem, & ad præceptorem.

2 Hoc acceſsit calamitatibus meis,

& ad calamitates meas.

3 Accedere periculum, Plautus.

4 Terent. Ad hæc mala, hoc mihi accedit etiam.

Eſt vertex capitis, cœli, ſic montis & vndæ. **Vertex.**

Auerſor deteſtor, aduerſorq́; repugno. **Auerſor.** **Aduerſor.**

Confundit qui 1 commiſcet, 2 perturbat & 3 vnit. **Confundo.**

1 Confundere vinum aqua.

2 Confundere fœdus, amicitias. Inde animus confuſus, & oratio confuſa.

3 Liuius 1. Alterius vrbis duo populi in vnum confuſi ſunt.

Munus ſit donum, nec non onus officiumq́;. **Munus.**

Noxa notat pœnam, culpam ſimul ac nocumentum. **Noxa.**

Ambitio eſt animi, ſed in actibus ambitus eſto, **Ambitio.** **Ambitus.**

Vicus pars vrbis, ruri villæq́; frequentes: **Vicus.**

Veſper, lux & rus formant e vel i tibi ſextos, **veſperi pro Veſpere.**

Appeto cum affectu, ſitq́; expeto cum ratione. **Appeto.** **Expeto.**

Supplico voce petens, ſed geſtu pronus adoro. **Supplico.** **Adoro.**

Conſternari animi eſt, cõſternere corporis eſto. **Cõſternari.** **cõſternere.**

Adſum præſens ſum ſignat, faueo, venioq́;. **Adſum.**

Hæc tria præſtò ſum recipit tibi ſignificata. **Præſto.**

Præſtò ſum, idem ſignificat quod adſum.

Exigo. *Exigo ſit 1 viuo, 2 depello, 3 tranſigo, 4 ſumo,*
5 Perquiro & 6 patior ſic 7 poſtulo, debita 8 poſco.

1 Exigere annos, ætatem, ſecula, æuum.

2 Exigere à ſe hoſtem, virum, laſſitudinem è corpore.

3 Exigere tempus, diem, opus, partem noctis.

4 Exigere ab aliquo ſupplicium.

5 Vergilius: Socijſque exacta referre.

6 Exigere ærumnam.

7 Studia ocium exigunt. Hanc exigo à te operam.

8 Exigere nomina, promiſſum. Inde exactores, qui pecunias exigũt.

Conficio. *Conficio 1 abſoluo, 2 patro, 3 conſumo, 4 retundo,*
5 Confodio, 6 paro, 7 debilito, 8 compono, 9 necoq́;

1 Conficere curſum, negocium annos

nos multos, iter.

2 Conficere flagitium, facinus.

3 Conficere bellum, argentum, bona, dies, patrimonium.

4 Conficere aliquem verbis.

5 Conficere feram.

6 Conficere pecuniam, malum.

7 Confici ſenio, labore, ieiunio, curis, fame.

8 Conficere pacem, tunicas hybernas, librum.

9 Conficere hominem, eſt occidere, aliquando perſuadere.

Inficit 1 intingens, 2 vitians ſimulq́; 3 venenans. Inficio.

1 Inficere veſtes. Sic bonis aut malis artibus pueros inficere, eſt inſtruere.

2 Luxu & peregrinis infecti moribus.

3 Pocula veneno inficere.

Inficias it, qui negat, aut etiam inficiatur. Inficior.

Finalem cauſam Vt, ſed quòd notat efficientem, Inficias eo. Vt. Quòd

Profert qui 1 differt, 2 producit 3 proloquiturq́;. Profero.

1 Terentius: Saltem aliquot dies profer.

2 Proferre teſtes, lineam, linguam tuſsiendo.

3 Proferre mendacium, dolum, in medium, publicum.

Quæſtus. *Quæſtus nummorum lucrum, queſtusq; querela.*
Queſtus. *Quæſtibus eſt primi, ſed queſtubus eſto ſecundi.*
Quæro formabit primum, queror atque ſecundum.

Propago. *Propago vitis ſit, progeniesq; propago.*
Calleo. *Produces primum, debes breuiare ſecundum.*
Caleo. *Obductus callis callet, callidusq; calebit,*
Calidus. *Aſtutus prudens, eſt callidus atq; peritus.*
Aſtutus. *Hic palus fuſtem, limum hæcq; palus tibi ſignat.*
Palus. *Hoc tibi ſit terni flexus, illudq; ſecundi.*
Aeſtimo. *Aeſtimo taxo, puto, atq; exiſtimo iudico quicquam.*
Exiſtimo.

Tendo. *Tendit qui 1 extendit, 2 ponit 3 proficiſcitur, 4 offert,*
5 Intendit ſic 6 conatur, 7 tentoria ponit.

1 Vergilius: Tendunt vela noti.

2 Tendere inſidias, retia.

3 Tendimus in Latium.

4 Idem 2. Paruumque patri tendebat Iulum.

Hora-

5 Horatius: Neque ſemper arcum tendit Apollo.

6 Vergilius 2. Ille ſimul manibus tendit diuellere nodos.

7 Idem: Hic ſæuus tendebat Achilles.

Confero. *Confert qui 1 donat, ſecum 2 fert, 3 comparat 4 itéq;,*
5 Prodeſt 6 impendit, 7 coniungit 8 ſic quoque transfert.

1 Conferre dona. Conferre in aliquem officia, beneficia.

2 Vſus confert artem, ars virtutē.

3 Non es illi vel cum illo conferendus.

4 Quò te confers? Confero me ad Petrum, non in Petrum, dicitur.

5 Literæ conferunt Reipub.

6 Conferre ſtudium, operam in literas, linguas.

7 Nouiſsima conferre primis.

8 Terentius: Metuet ſemper quē ipſa nunc capit fructum, ne quando iratus aliò conferat.

Sic verba ad rem conferre.

Pono

Pono. *Pono eſt 1 impendo, 2 rado, 3 ſtatuo, 4 ædificoq́;,*
5 Omitto 6 pingo, 7 depono, 8 colloco, 9 figo.
10 Deſino & 11 appono, 12 præſcribo 13 tranſigo, 14 planto,
15 Fingo, 16 do 17 ſedo 18 ſcribo, ſic 19 æſtimo, 20 linquo.

1 Ponere impenſas, ſumptum in artium ſtudia.
2 Ponere barbã, capillos, vngues.
3 Ponere pramia, metam.
4 Ponere templũ, mœnia, caſtra.
5 Ponere grauitatem, metum, ferocitatem.
6 Horatius: Soles nunc hominem ponere, nunc Deum.
7 Vergilius 1. Ponuntque ferocia Pæni corda volente deo. Sic ponere odium, vitia.
8 Cicero: Ponere ſummum bonũ in virtute, ponere in aliquem ſpem.
9 Ponere pedes.
10 Venti poſuerunt.
11 Mart. Nõ mihi pones rhombos.

Ponere

12 Ponere leges, iura, mores.
13 Ponere diem, horam, tempus cum aliquo, Ci.
14 Verg. Inſere nunc Melibæe piros, pone ordine vites.
15 Terentius in Phor. Pone eſſe victum eum, pro quo barbari dicũt, Pone caſum.
16 Ponere nomen, cœnam.
17 Ponere bellum.
18 Hoc in ſua oratione poſuit. Ponere pro certo ſum veritus.
19 Ponere aliquem principem.
20 Ponere vitam in adminiſtratione Reipub.

Componit 1 ſedat, 2 ſepelit, 3 comat, 4 ædificatq́;. **Compono.**
5 Colligit & 6 finit, 7 iungit, 8 diſponit & 9 æquat.
10 Confert, 11 definit, 12 ſcribit 13 facit hinc quoque 14 ſternit.

1 Componere fluctus, turbas, bellum, animum, iram.
2 Componere mortuos.
3 Componere crines.

Com-

4 Componere vrbem.
5 Terent. Compone quæ ſimul tecum ferantur.
6 Componere controuerſias. Vergilius 1. Aen. Ante diem clauſo componet veſper Olympo.
7 Componere manus manibus, oribus ora, latus lateri, cum pectore pectus.
8 Componere res ſuas, teſtamentum. Rempub.
9 Verg. Sic paruis componere magna ſolebam.
10 Componere dicta cum factis. Componere aliquem alteri, vel cum altero.
11 Componere cauſas, aut aliquid inter aliquos.
12 Componere res geſtas, facta, carmina, hiſtorias, libros.
13 Componere concordiam, pacem, gratiam.
14 Componere lectum, veſtes, habitum.

Imponens aliquid cuiquam is onerare notatur, Impone.
Fallit qui imponit tibi, ſicq; impoſtor habetur,
Dico 1 *deſigno eſt, 2 deſcribo, 3 laudo, 4 canoq;.* Dico.
Sic 5 ſtatuo 6 voco, 7 do, 8 præſcribo, 9 creoq; [illegible].

1 Dicere diem, tempus.
2 Dicere prælium, verſus.
3 Horatius: Prima dicte mihi ſumma dicenda camœna.
4 Dicere modos, carmina.
5 Liuius: Dicere multam, multationem pecuniæ.
6 Vergilius: Eſt locus, Heſperiam Graij cognomine dicunt.
7 Dicere pecuniam, Cicero. Saluſtius: Dicere nūmos, pro promittere nummos dixit. Dicere dotem, omnia bona, nomen.
8 Dicere conditiones pacis, leges, iura.
9 Dicere magiſtrum equitum, cōſulem.
10 Dicere mendacium, verū. Eſtque dicere propriè Oratorum.

Prædico. Prædico præſagio ſit, ſed prædico laudo.

Primum ſit terni flexus, primiq; ſecundum.

Exulto. Exultat gaudens, exaltans tollit in altum,

Exalto. Qui leuat 1 exonerat, 2 minuit 3 iuuat 4

Leuo. euacuatq;,

5 Mitigat, 6 auertit, 7 reſtinguit, ſic 8 re-
creatq;,

9 Soluit & 10 extollit ſic 11 liberat atque 12
remittit.

1 Leuare ſtomachum, veſicam, ventrem, currum.

2 Leuare morbum, calculum, fidem, laborem, ſumptum.

3 Leuare pauperem, paupertatem alicui.

4 Leuare loculos, marſupium.

5 Igne leuatur hyems. Sic leuare dolorem, mœrorem.

6 Leuare cladem, iniurias.

7 Leuare ſitim, arida ora.

8 Leuare animum exercitatione,

9 Leuare cathenas, vincula.

10 Leuare manus, cor.

11 Leuare aliquem cruciatu, errore, opinione, falſe, & leuari à pœna.

Dici-

Dicimus autem: Leuare aliquem metu, & leuare alicui metum.

12 Leuare amicitias remiſsione vſus.

Cædo te ſit flagello, tibi cedo locum do, Cædo.

Ceßi præteritum ſit huic, illiq; cecidi.. Cedo.

Cædo, teſte Valla, rarò pro occido accipitur.

Vnica vox cedo ſit, quæ dic vel da tibi ſignat.

Suppetere & tibi 1 ſufficere & 2 ſupereſſe notabit. Suppetere

1 Abundè ſuppetunt facultates. Hinc ſuppetiæ nomen.

2 Cicero: Scribentur fortaſſe plura, ſi vita ſuppeter.

Qui petit ipſe 1 rogat, 2 proficiſcitur, 3 aggrediturq;, Peto.

4 Poſtulat atque 5 manet 6 ferit, 7 inquirit
quoq; 8 ſumit.

1 Te maiorem in modũ peto, Petere veniam, conſilium.

2 Petere Italiam, Romam, cœlũ, ſublime, locum aliquem.

3 Petere aliquem vel vitam alicuius, aut famam, aut caput, eſt in per-

niciem

niciem petere.

4 Petere conſulatum, epiſcopatū, auxilium ab aliquo.

5 Vergilius 9. Troianos hæc mō-ſtra petunt.

6 Dentibus aper, calcibus equus, taurus cornibus petit. Petere gladio, lapidibus, iaculis.

7 Verg. Euandrum petimus. Terentius: Petere cibum.

8 Petere exordium principium, argumentum, originem. Sic pœnas ab aliquo petere.

Animo. *Confortans animat, animam præbens animatq́;*

Exanimo. *Exanimat qui perturbat, vita ſpoliatq́;,*
Dic animum primi caput eſſe, animamq́; ſecūdi.

Conduco. *Conducit precio 1 qui ſuſcipit hinc quoque 2 prodeſt.*

1 Conducere domum, ſeruos. Inde conductitius.

2 Cicero: Conducit Reipub. rationibus.

Produco. *Produco 1 cito, ſic 2 profero 3 proſtituoq́; Ad quæſtum 4 expono, 5 prolongo & tranſigo ſignat.*

Pro-

1 Producere authorem vel teſtem.

2 Producere ad ſolem.

3 Plautus: Audientem dicto mater produxiſti filiam.

Apud eundem tamen eſt quoque producere, pro gignere.

4 Teren. Precium ſpectans illicò producit & vendit. Hinc productores dicebantur, qui virgines abducebant, & ad quæſtum exponebant.

5 Producere ſermonem in multam noctem.

6 Terentius: Cyathos ſorbillans, paulatim hunc producam diem. Sic producere noctem vino.

Prohibeo. Inhibeo. *Ante inceptam rem prohibet, cœptamq́; inhibemus,*
Qui prohibet 1 vetat, 2 auertit, ſimul atq́; 3 propellit.

1 Terentius in Heau. Multa fert libido, ea prohibet facere tua præſentia. Prohibet diſcere, videre.

2 Idem in Andr. Si eueniat (quod dij prohibeant) diſceſsio.

3 Prohibere domo, calamitate, & pro-

prohibere aliquem ab ædibus, ianua, aqua, gladio.

Perhibeo. *Sed perhibere duo hæc 1 affirmare & 2 dare ſignat.*

1 Vergilius 8. Aureaq; (vt perhibent) illo ſub rege fuerunt Secula.

2 Perhibere teſtimonium, honorē.

Cohibeo. *1 Continet & 2 frenat cohibens 3 vetat & 4 moderatur.*

1 Cohibere ſe intra locum aliquē.

2 Cohibere iracundiam, libidinē, ſe.

3 Cohibet pietas, Cohibent pugnare leges.

4 Cohibere filium, manus, oculos.

Incido. *Qui cadit incidit, at foueam incidit fodiendo.*

Moror. *Eſt moror 1 expecto, ac 2 habito 3 dubito atq; 4 retardo.*

1 Non diutius morabor.

2 Morari in ciuitate aut agro.

3 Vergilius 2. Quidue moror ſi omnes vno ordine habetis Achiuos.

4 Egomet conuiuas moror. Moram molıri.

N

Nil moror haud curo, moror haud, in me mora non eſt.

Anus. *Hic anus podex tibi ſit, vetula hæc anus eſto.*

Hic, Ille. *Hoc tibi ſit quarti flexus illudq; ſecundi,*

Hic tibi vicinum, refereto; remotius ille.

Fruor. *Re fruimur propter ſe, delectemur vt illa.*

Vtor. *Alteriusq; rei cauſa nos dicimur vti.*

Vrgeo. *Vrgeo ſit 1 ſtimulo, 2 celero, ſic 3 inſequor, 4 inſto.*

1 Vrget præſentia præceptoris, patris. Sic vrget conſcientia, morbus, ſopor, ſomnus, calceus, id eſt, premit.

2 Vrgere incœptum, inſtitutum, propoſitum, reſponſum.

3 Ouidius: Vt ſolet accipiter trepidas vrgere columbas.

4 Vrgere aliquem laboribus, virga, gladio, exhortationibus. Vergilius 7. Iuſsis ingentibus vrget Apollo, id eſt, inſtat aut exhortatur.

Tollo. *Tollit qui 1 differt, 2 capit, 3 educat, 4 erigit, 5 aufert.*

6 Colligit, 7 extollit, 8 necat, & 9 fert 10 ſuſcipit, 11 infert.

8 Plautus. Omnes tollo ex hoc die in

in alium diem.

2 Tolle quod tuum eſt, hanc patinam.

3 Teren. Nam quicquid peperiſſet decreuerunt tollere. Idem: Scio quid feceris, ſuſtuliſti.

4 Vlpi. Ius vnico non eſſe altius ædes tollere.

5 Quæ non poſuiſti, ne tollas, in furaces. Sic Horatius: Vos, quibus eſt virtus, muliebrem tollite luctum. Sic tollere pocula, metum, moram, ſuſpitionem.

6 Ouidius 5. Tollere fruges.

7 Tollere caput, manus, enſem, vultus ad ſidera. Tollere riſum, cachinnum, clamorem.

8 ~~Martialis~~ Suetonius: Quis neget Aeneæ natum de ſtirpe Neronem, Suſtulit hic matrem, ſuſtulit ille patrem.

9 Tollere aliquem ad aſtra vel in cœlum, eſt vehere vel ferre. Sic laudes alicuius in aſtra vel laudibus aliquem tollere dicimus.

Tolle-

10 Tollere liberos ſeu pueros, id eſt, accipere vel habere ex aliqua. Fœmina quidem parit, pater autem tollit.

11 Verg. 1. Aen. Tollentemque minas & ſibila colla tumentem.

Contendo 1 intendo eſt, 2 eo, 3 certo, 4 pergo, 5 petoq́;, Contendo.

6 Torqueo & 7 adduco ſic 8 aſtringo, 9 acceleroq́;.

1 Contendere neruos, vires, animum.

2 Contendere Romam, *in* Aegyptum.

3 Contendere armis, verbis, iurgio, bello, & contra æquitatem.

4 Ad vrbem, ad ædes ire contendunt. Ad magna contende.

5 Contendere aliquid omni ſtudio ab aliquo. Contendere precibus eſt ferè ad iurgia rogare.

6 Contendere telum in auras.

7 Contendere arcum, neruum.

8 Contendere vincula. Vergil. Contendere ſacramento.

 Quæ

9 Quæ littora proxima curſu contendunt petere, Verg.

Pondo. *Aptotum pondo libram pondusq; notabit,*
Atque quidem neutrum numero reperitur vtroque.

Precor. *Te precor eſt oro, tibi ſed precor opto notabit.*

Expers. *Expers ignarus, expertus ſitq; peritus.*
Expertus. *Primum formabit pars experiorq; ſecundum.*

Tineæ. *Sunt tineæ veſtis, 1 ventris, libri, alucoliq;.*

Gellius appellat lumbricos.

Fœdus. *Fœdus ſit pactum, deformis ſit tibi fœdus,*
Exhorreo. *Fixum ſit primum, ſed mobile pone ſecundum.*
Abhorreo. *Exhorrens expaueſco, eſt alienus abhorrens,*
Hoc caſum ſextum, ſed quartum poſtulat illud.

Exhorreo tantum ſcelus, impietatem.

Abhorreo à tuis moribus, id eſt, alienus ſum.

Compendium. 1 *Vtilitas,* 2 *breuitas,* 3 *lucrum compendia ſunto.*

1 Temporis diſpendium in nullius cedit commodum.

2 Compendium dictis facere. Addere vel ponere aliquid ad compendium. Conferre verba ad compendium, Idem. Compendiũ Grãmatices, & compendium iter abbreuiatum.

Cicero

3 Cicero libro 4. ad Herennium: Duæ res ſunt, quæ poſſunt homines ad turpe compendium commouere, inopia atq; auaritia.

Qui. *Eſt qui 1 quomodo, ſed ſignat 2 quo poſtpoſito cum.*

1 Cicero: Qui fieri poteſt? Terẽtius: Qui vocare?

Qui vales? Horat. Qui fit Mecœnas? & ſic ſemper per interrogationem ponitur.

2 Terentius: Qui cum loquitur filius? id eſt, cum quo. Nemo eſt, qui cum vivere malim, quàm tecum.

Excipio. *Excipio ex ore alterius 1 ſcribo, 2 caueoq;,*
3 Opprimo, 4 ſuſcipio, atq; 5 intelligo, 6 colligo, 7 cœlo.
8 Separo & 9 indago ſic 10 interpello 11 necoq;,
12 Detineo, excipio inſidijs 13 circumuenio ſit.

1 Excipere quicquam calamo.

2 Ci. Cumq; nominatim lex exciperet.

3 Verg. Excipit incautum, patriasque obtruncat ad aras.

4 Excipere aliquem conuiuio, hoſpicio, domo, Ita caſus, infortunium

 nos

nos excipit, ſi quando ex animo non cedit.

5 Verg. Motusque excepit prima futuros.

6 Mart. Ventris onus miſero nec te pudet excipis aure.

7 Excipere furem.

8 Verg. 9. Ipſum illum clypeum criſtasque rubentes.

Excipiam ſorti.

9 Cicero: Excipere voluntatem alicuius.

10 Verg. Tum ſic excedit regia Iuno, Verg. 9. Excipit Aſcanius, id eſt, alio elocuto dixit.

11 Vergil. 10. Incautum crudeli morte ſodalis Excipit.

12 Plaut. Excepit me fabula.

13 Verg. Non ego te vidi Damonis peſsime caprum Excipere inſidiis, id eſt, dolo captare. Verg. 9.

Cygen excipit.

Accipio. *Accipio eſt 1 tracto, ſic 2 audio 3 ſuſcipioq́;. Hinc 4 animaduerto, bene 5 perpendo, 6 patiorq́;.*

Admite

7 Admitto, 8 ſubeo ac 9 intelligo ſic 10 habeoq́;.

1 Accipere aliquē benè vel malè.

2 Verg. 2. Accipe nunc Danaum inſidias. Et accipere laudes alterius æquis auribus.

3 Accipere inimicitias, curas, ſumptus, conſilium, commeatum, prouinciam, Rempub. offenſionem. Et accipere aliquem conuiuio, vel in domum.

4 Horat. Agedum pauca accipe contra.

5 Accipere animis, corde.

6 Accipere damnum, repulſam, iniuriam, vulnus, vim, detrimentū, incommoditates.

7 Accipere excuſationem, expurgationem, cauſam.

8 Accipere iuſſa.

9 Terent. Aliter atq; eſt accipis, alíorſum accipis.

10 Verg. 5. Accipe daq; fidem.

Surgo eſt augmentum 1 capio atq; 2 adoleſco 3 orioŕq;. Surgo.

Emineo.

4 *Emineo, hinc* 5 *increbreſco, ſtare* 6 *incipioq;.*

1 Vergilius 1. O fortunati quorũ iam mœnia ſurgunt.

2 Vergilius 6. Per ſpem ſurgentis Iuli.

3 Vergilius 3. Poſtera iamq; dies primo ſurgebat Eoo. Sol ſurgit.

4 Verg. 10. Cuius olorinæ ſurgunt de vertice pennæ.

5 Idem 3. Magna ſurgũt æquora.

6 Vergilius: Surgunt venti.

Teneo. *Qui tenet hic* 1 *nouit,* 2 *defendit,* 3 *dirigit,* 4 *implet,*

5 *Poßidet, &* 6 *cohibet,* 7 *comprendit,* 8 *detinet atq;,*

9 *Permanet atq;* 10 *tegit ſic &* 11 *delectat* 12 *habetq;.*

1 Tenere ius. Tenere tanquam nomen aut digitos.

2 Vergilius: Capitoliaque alta tenebat. Sic tenere cauſam.

3 Tenere iter.

4 Tenere curſum, conſilium alicuius.

Tenere

5 Tenere regnum, prouinciã, arcem, locum, ducatum.

6 Tenere ſtomachum, iram, riſũ, lachrymas.

7 Vergilius 2. Iam iamque manu tenet. Herodes tenuit Ioannem.

8 Nec te teneo, nec dicta refello. Tenet me mora. Tenere aliquẽ ſermone.

9 Tenere ſe in equeſtri ordine. Tenere ſtatum ſuum.

10 Vergilius: Obducto latè tenet omnia limo.

11 Ouidius 4. Dulcique animos nouitate tenebo.

12 Tenere imperium in ſuos. Tenere modum, memoriam, ſpem, gratiam.

Suſtineo eſt 1 *alo, ſic* 2 *patior* 3 *refero* 4 *excipioq;.* **Suſtineo.**

1 Liuius: Milites fluuiatili piſca & herbis ſuſtinebantur.

2 Suſtinere dolores. Terent. Suſtinere coitionem.

3 Suſtinere magiſtrum aut perſo-

nam

nam magiſtri, Magiſtratum, Conſulem.

4 Suſtinere ictum, incurſum, tela.

Concilio. *Concilio reddo 1 pacatum, 2 contraho, 3 emoq;, 4 Vnio & 5 acquiro, 6 coniungo ſignificabit.*

1 Conciliare iratum.

2 Conciliare amicitiam, odium, familiaritatem, coniunctionem, legiones, pecuniam, pacem, mala: conciliare gratiam. Valla non audet dicere pro inire, niſi addatur datiuus.

3 Terentius: Fugitiue, prodi, malè conciliate.

4 Plautus: Cōciliaſti nos pulchrè.

5 Conciliare authoritatem, famā, eruditionem, honorem, laudem.

6 Conciliat virtus amicitias, conciliant homines mala.

Oratio conciliat inter ſe homines, coniungitque naturali quadam ſocietate.

Sto. *Stat quod 1 conſiſtit ſic 2 prominet, 3 erigiturq;,*

4 Decretum & 5 poſitum eſt, 6 fit, 7 conſtat & 8 auxiliatur.

9 Permanet, 10 exiſtit 11 conſentitq; eſt 12 quoque certum.

Vergi-

1 Vergilius: Stare loco neſcit. Sic currus, nauis, ſol, flumen, arbor, auis ſtant.

2 Lucilius: Hic corpus ſolidum inuenies, hic ſtare papillas pectore marmoreo.

3 Verg. Stant comæ, ſetæ.

4 Stat ſua cuique dies, breue & irreuocabile tempus.

5 Vergilius: Omnis in Aſcanio chari ſtat cura parentis.

6 Terentius: Ne pater per me ſtetiſſe credat.

7 Liuius: Multo ſanguine ac vulnere ea Pœnis victoria ſtetit. Ouidius 7. Stabunt tibi fœdera magno.

8 Stare ab alicuius partibus, vel pro aliquo, vel cum aliquo, eſt iuuare vel defendere.

9 Vergilius: Et bene apud memores veteris ſtat gratia facti. Idem: Troiaq; nūc ſtares. In ſentētia ſtare.

10. Vergilius 7. Stant belli cauſæ. Idem 7. 11 Stant mecum vota ſororis:

Stare

Stare ab aliquo.

12 Vergilius: Stat caſus renouare omnes. Et ſtat ſententia.

Præſto. *Præſtat 1 largitur, 2 præcellit & 3 exhibet eſto,*

4 Præficit atq; 5 repræſentat: 6 ſeruat, 7 meliusq; eſt,

Et 8 præſtat quicquam, qui eius reddit rationem.

1 Quod promiſit, præſtare non poteſt.

2 Homo homini præſtat. Præſtare aliquem eruditione, ingenio.

3 Cicero: ſed præſta te eum. Præſtare beneuolentiam, officium, reuerentiam.

4 Cicero: Præſtare aliquem alicui negocio.

5 Plautus: Præſtare aliquem ante ædes.

6 Præſtare dicta & facta, fidem, promiſſum.

7 Præſtat habere quàm auere.

8 Præſtare aliquem, dolum, damnum, culpam, periculum, eſt ſatisfacere

cere vel efficere ne fiat.

Eſt maneo 1 ſto, 2 perduro, 3 expecto, 4 inſto, 5 superſum. Maneo.

1 Manere promiſsis, votis, conuentis, ſuis verbis, idem eſt quod ſtare.

2 Verg. Semper honos nomenq; tuum laudesq; manebũt. Idem. Priami dum regna manebant, id eſt, in vigore perſiſtebant. Manere in ſententia, ſtatione.

3 Quem hic manes? idque apud Poëtas.

4 Vergilius: Et noſtros ea fama manere nepotes.

Impios æterna manent ſupplicia, pios æterna præmia, inertes ſumma ignominia.

5 Manſit mihi vnicus gnatus domi. Manent ij, qui bonis perfruũtur tuis. Mos antiquus manet.

Eſt mano 1 fluo ſic 2 procedo 3 preuenioq;. Mano.

1 Manat ſudor. Arbores manant picem. Culter manat cruore, Liuius.

2 Triſtis à Mutina fama manauit. Latius manabit hæc oratio. Manabat illud malum & corroborabatur.

E Cùm

3 Cùm ſerperet in vrbe infinitum malum, idq; manaret in dies latius. Vtræque ſignificationes metaphoricæ pro vna vſurpari poſſunt.

Pendo. *Pendo eſt 1 expono, 2 do, 3 pondero & 4 æſtimo 5 ſoluo.*

1 Pendere vectigalia, debitum, ſtipendia. Liuius: Bina millia æris in ſingulos annos pendunt.

2 Pendere merces.

3 Pendere lanam. Cicero: Ibi res ſpectatur, non verba penduntur.

4 Magni, flocci, parui, tanti, quãti, pluris, minoris, multi, magni, maioris, maximi, nihili pendo.

5 Pendere pœnas, ſupplicia. Romani verò ære penſo non numerato debita ſoluebant. Itaque pœnas pendere, eſt ob delictum pecuniam ſoluere. Sunt huius verbi ſignificationes ferè omnes metaphoricæ, præter pondero, quæ propria eſt.

Pendeo. *Pendo ſit 1 conſto, 2 crucio, 3 ceſſo, 4 dubitoq;.*

1 Ouidius: Pendet & à veſtra noſtra

ſtra ſalute ſalus.

Saluſtius: Spes opeſque omnes ex patre pendent. Sic pendere ex aliquo eſt inniti aut animi affectum intentum habere.

2 Plautus in Aſin. Qui pendet multo miſerior eſt.

3 Vergilius: Pendent opera interrupta.

4 Animus pẽdet. Et animi pẽdeo.

Expendo. *Expendo ſit 1 perpendo, 2 patior, 3 redimoq;, 4 Expono nec nõ 5 perſoluo. 6 pondero ſignat.*

1 Cicero: Hæc expendite atque æſtimate.

2 Pendere ſupplicia, pœnas. Vergilius ſexto: Veterumque malorum ſupplicia expendunt.

3 Plautus in Bacch. Hunc hominem decet curro expendi.

4 Expendere pecuniam. Hinc expenſæ.

5 Vergilius 2. Scelus expendiſſe merentem Laocoonta ferunt.

6 Plautus in Aſin. Ego, qui te expendi, ſcio.

Hæreo. *Hæret qui 1 capitur, 2 fauet, 3 incubat, atque 4 moratur,*

5 Dubitat & 6 firmum eſt, 7 perſiſtit atq; 8 ſtatutum eſt.

1 Hærere in pictura, in mercibus, in ædificijs ſumptuoſis. Et hærere in alicuius vultu, eſt delectari.

2 Suetonius: Curtius Nitia hæſit Cneo Pompeio.

3 Hærere in theſauris.

4 Teren, Metui ne hæreret hic.

5 Teren. Atat niſi mihi perſpicio, hæreo. Sic hæret hæc res, in dubio eſt.

6 Plinius. Sed & illud hæret nobis.

7 Hæret incepto, ſedibus. Vergili. 2 Abnegat incœptoque & ſedibus hæret.

8 Vergilius 4 Hic terminus hæret.

Spero. *Spero eſt 1 inuado, 2 expecto, 3 puto, 4 gaudeo, 5 credo.*

1 Ouidius 5 Aethereas auſum ſperare Typhoea ſedes.

2 Verg. Nec quod ſperaret habebat

3 Vergilius. At ſperare deos. Terẽ. Quod ſperas, facile propulſabo, id eſt, putas vel times per Acyron

4 Terentius in Adelph. Sperabã iam deſeruiſſe adoleſcentiam.

5 Terentius in Heau, Spero illum tibi

tibi ſaluum affuturum, & tã de præſenti quàm præterito dicitur.

Vrit conſumit velut ignis, 1 frigus, 2 amorq;, Vro. *Vrit qui 3 pungit, 4 lædit, 5 ſiccat, 6 cruciatq;.*

1 Lucanus: Vrebant montana niues.

2 Verg. 4. Vritur infœlix Dido.

3 Teren. in Eunu. Vro hominem.

4 Calceus vrit pedem, Horatius.

5 Vrens aquilo qui ſiccat.

6 Plautus in Bacch. Quàm magis id repeto tam magis vror. Idem in Perſa. Vritur cor mihi.

Stringo eſt 1 defrondo 2 decerpo 3 dilapidoq;, Stringo. *4 Vulnero, 5 circundo, 6 rado, 7 nudo, 8 moueoq;.*

1 Stringere arbores. Stringere verò frondes, eſt amputare.

2 Vergilius Georg. Sed tamen & quernas glandes, tunc ſtringere tempus, & lauri baccas.

3 Horat. in Saty. Stringere rem.

4 Vergilius: Femur perſtrinxit Achate, id eſt vulnerauit læſa tantùm cute.

5 Stringere colla blandis lacertis.

6 Vergilius 5. Littus ama, & læuas ſtringat ſine palmula cautes. Animis aut flumen ſtringit ripam. Et nos ſtringimus ripam nauticula aut lintre.

7 Stringere enſem, gladium, eſt euaginare.

8 Vergilius 11. Atque animum patriæ ſtrinxit pietatis imago.

Rumpo. *Rumpo eſt 1 diſijcio, 2 frango 3 aufero, 4 ſoluo, 5 fatigo*

1 Vergilius: Frigidus in pratis cantando rumpitur anguis.

2 Idem 10. Rumpimus inuite tua vincula.

Eſt autem rumpere, ſi quis virgis aut pugnis aliquem cædendo corpus eius ſcindat aut tumorem faciat.

Ita plerique currendo ſe rumpunt. Et iumenta magnis oneribus rumpuntur.

3 Idem 9. Rumpe moras. Ouidius: Rumpere ſilentia.

4 Rumpere fœdus, ius fidem, teſtamentum, edictum. Pauor aut clamor rumpit ſomnum,

5 Terentius in Hecy. Vt me ambulando rumperet.

Carpo. *Carpo, 1 decerpo, 2 fruor, 3 aufero, 4 torqueo, 5 vello, 6 Eligo, ſic 7 paſco, 8 reprehendo, 9 ſeparo, 10 ſignat.*

1 Carpere vuas, nuces, flores, lupulum.

2 Perſ. Genio carpamus dulcia. Sic carpere vitales, pro viuere dixit. Vergilius: Carpere ſomnum, quietē, dormire. Horatius: Carpere diem, in vſum conuertere.

3 Verg. Carpit enim vires paulatim, vritque videndo fœmina.

4 Verg. Cæco carpitur igni.

5 Carpere limum. Sic carpere penſum aut lanam, eſt nere.

6 Terentius in Adelph. Vnumquodq; quod erit belliſsimū, carpam.

7 Boues carpunt herbam. Verg. Florentem Cythiſum & ſalices carpetis amaras.

8 Martialis: Carpere vel noli noſtra, vel ede tua. Ouidius: Non illud

carpere poſsit opus.

9 Carpere exercitum in multas partes, & orationem membris minutioribus.

Premo. *Eſt premo, 1 detineo, 2 gero, 3 claudo, 4 coërceo, 5 figo,*

6 Occulto, 7 occido, 8 peto, 9 calco, 10 tego, 11 vitioq́;,

12 Obticeo, 13 infodio, 14 vexo, ſic 15 inſequor, 16 ango,

17 Expello, 18 teneo, ſic 19 auſero & 20 vrgeo, 21 agoq́;.

1 Verg. 6. Preſsitq́; iacentem dulcis & alta quies. Sic nos premit paupertas, ignorantia, obliuio, nox, ignauia.

2 Verg. 4. Obnixus curam ſub corde premebat.

3 Idem: Preſsiq́; oculos, ac vulnera laui.

4 Horatius: Quos dura premit cuſtodia matrum.

5 Premere veſtigia, gradum, greſſum, eſt perſiſtere aut tacitè ire.

6 Verg. 1. Spem vultu ſimulat, premit

premit altum corde dolorem. Hor. Nonnunquam prematur in annum, id eſt, non detur ad lucem.

7 Vergilius: Armigerumq́; domi premit.

8 Premere aliquem telis, fuſte, gladio.

9 Verg. 2. Veluti qui ſentibus anguem preſsit humi nitens.

10 Idem: Canitiem galea premimus.

11 Varro: Qui toties villici tui vxorem abſente preſ. iſti viro.

12 Verg. 7. Non ipſe ſuo premet ore Latinus. Idem eſt premere vocē aut verba.

13 Idem Georg. 1. Quod ſupereſt quæcunq́; premes virgulta per agros.

14 Idem: Numina nulla premunt, mortali vrgemur ab hoſte.

15 Idem 1. Aeneid. Hac fugerūt Graij premeret Troiana iuuentus. Ibidem: Apri curſum clamore prementem.

16 Premere aliquē flammis, fame, bello.

17 Var. Inuitamque preſsit ab ædibus.

18 Premere aliquem ditione, imperio, eſt ſub ſuo arbitrio habere aut cohibere.

19 Verg. 4. Lumenq; obſcura viciſsim luna premit. Idem Geor. 1. Et ruris opaci falce premes vmbram, id eſt remouebis.

20 Premere inſtitutum, propoſitum, iugulum, idem.

21 Premere currum, axes, Ouid. 2. Metamorph.

Fundo.

Fundo 1 liquo, 2 ſpargo, 3 emitto, 4 proſterno, 5 loquor,
6 Occido, 7 linquo, 8 demitto, 9 præbeo largè.

1 Fundere metalla, imaginem ex ære.

2 Sol luna fundit ſe aut radios per feneſtras. Sic fundere lachrymas, ſāguinem.

5 Cicero: Fundit frugem ſpicæ ordine

ordine

ordine ſtruciam.

4 Verg. 1. Septem ingentia victor corpora fundit humi. Fundere ſe in gramina, ad litus, focum.

5 Idem: Talia fundebat lachrimās. Terentius: Eho iam tu verba fundis hic ſapientia. Et Plautus: Fundere mēdacia. Sunt ferè poëticæ formulæ.

6 Fundere copias, exercitum, agmen, hoſtes, apud Hiſtoricos, pro in fugam conuertere aut occidere. Liuius: Exercitum fundit, fuſum perſequitur.

7 Fundere vitam, animam, extremam vocem, id eſt mori.

8 Verg. Criſtisque à vertice flammam fundit.

9 Idem: Ipſa tibi blandos fundēt cunabula flores. Fundit aſinorum ſylueſtrium multitudinem Aſia. Sic fundit æſtas, autumnus, terra, ver, fundit frumenta, fructus, herbas, frondes. Fundere vel effundere eſt quoque ſubitò aut inordinatè in lucem dare aut eloqui.

Effundo

Effundo. *Effundo 1 ſpargo, 2 conſumo ac 3 euomo, 4 linquo,*

Emitto. *5 Emitto, 6 pronus ſum, 7 proſternoq; 8 loquorq;.*

1 Plautus in Aſin. Auceps quãdo concinnauit aream, effundit cibum, aues aſſueſcunt.

2 Cicero: Multi patrimonia effuderunt inconſultè largiendo. Teren. in Adelph. Effundite, emittite.

3 Effundere iram, virus, furorem.

4 Effundere extremum ſpiritum, ſanguinem.

5 Verg. Ruuntq; effuſi carcere currus. Effunduntur omnibus portis ad opem ferendam.

6 Effuſus in Venerem, ad luxuriã.

7 Saluſtius: Effuſo ac profligato peditatu.

8 Vergilius 6. Effundere voces è pectore, quæſtus.

Gero. *Eſt gero 1 conficio, 2 porto, 3 induo, 4 curam habeoq;,*
Sic 5 ago, 6 ſum, 7 præſto, nec non 8 habeo 9 atque guberno.

Res

1 Res fœliciter geſsit. Terentius in Adel. Potaſti ſcelus, quaſi re bene geſta.

2 Quid geris in ſinu?

3 Plautus in Amphi. Mercurius formam Soſiæ ſerui gerit abſentis.

4 Cicero: Sui negocij bene gerens. Plaut. in Truc. Ecquis huic tutelã ianuæ gerit?

5 Verg. Nec tecum talia geſsi.

6 Gerere ludimagiſtrum, conſulẽ, ſenatorem.

7 Bene ſe gerere. Cicero: Qui ita ſe gerunt, ita viuunt.

8 Callidum ingenium. Inimicitias, iras, negocium gerere. Vergilius: Et nos aliquod nomenq; decusque geſſimus. Sic gerere honores.

9 Gerere præturam, conſulatum, alterius vices, Rempub. Magiſtratũ gerere, non agere.

Tento. *Experior 1 tento, 2 exquiro, 3 infeſto, 4 noceoq;.*

1 Tentare viam, iter. Sic infantes,

ægri

ægri gradum vel greſſum tentant. Tentare vadum, fortunam.

2 Vergilius 3. Italiam petere & terras tentare repoſtas.

3 Cicero: Animi valentes morbo tentari nõ poſſunt, corpora poſſunt.

Horatius: Et latus aut renes morbo tentantur acuto.

4 Verg. Non inſueta graues tentabunt pabula fœtas.

Qui ſerat hic claudit, ſero ſeui ſemino ſigno. Sero.

Eſt mitto 1 iaculor, 2 dimitto, 3 dono, 4 relinquo, Mitto.
5 Extraho ſic 6 taceo, 7 excludo ſic 8 profero, 9 ceſſo.

1 Si quoties homines peccant ſua fulmina mittat,
Iuppiter, exiguo tempore inermis erit.

2 Mittere concilium, ſenatum, comitia, agmen, certamen.

3 Hos illi, quod nec bene vertat, mitti nos hœdos.

4 Terentius in Adel. Mitto maledicta omnia. In And. Si Crito eſt hic, mitte. Ambages mitte atque hoc (age.

5 Mittere ſanguinem.

Plautus

6 Plautus in Penu. Mitto de illo. Mitto quod inuidiã meam ſubieris.

7 Mœſtumq; timorem mittite. Mittere curam.

8 Horatius: Neſcit vox miſſa reuerti. Voces furiales mittere.

9 Teren. Mitte orare. Mitto iam oſculari, in Adelph. Rem potius ipſam dic, ac mitte male loqui.

Fallo eſt 1 decipio, 2 tero, 3 mitigo, 4 diſcutioq;, Fallo.
5 Præſtringo ſic 6 poſthabeo, 7 abſtraho, 8 dimoueoq;.

1 Fallere ſpem, expectationẽ, deſiderium, opinionem, fidem, promiſſum, dexteram alicuius. Item depoſitum eſt ſeruare & non reddere.

2 Fallere tempus, diem.

3 Fallere laborem.

4 Fallere ocium, tædium.

5 Fallere lumina, oculos.

6 Vergilius 4. Infandum ſi fallere poſſet amorem.

7 Plautus in Ru. Tune hic fallis virginales liberos parentibus?

Fallere

8 Fallere curam vino aut ſomno.

1 *Paßiue, 2 actiueq́; frequens ſignat, quoq́;*

Frequens. *3 multum.*

1 Vrbs, locus, templum, mercatū, nundinæ, quæ frequentantur.

2 Scholaſticus, miles, imperator frequens, id eſt, aſsiduus in ludo, bello, & ſimilibus.

3 Populus, ſenatus frequens, id eſt, copioſus, denſus. Vergilius 6. Circumſtant animæ dextra læuaque frequentes

Celebris. At celebris ſolūm paſsiuè ſignificabit. & tam ad rem quam ad perſonam refertur. vt locus vel homo celebris, qui cum honore celebratur & colitur.

Celebro. *Hinc celebro 1 pompoſe ago, nec non 2 laude notabit.*

1 Celebrare dies, natale, nuptias.

2 Vergilius 5. Et priſcos docuit celebrare Latinos.

Torqueo. *Torqueo 1 reflecto, 2 rapio, 3 crucio, 4 iaculorq́;,*

5 Suſtineo, 6 roto, ſic 7 abduco ſimulq́; 8 guberno.

1 Torquere oculos. vultus, veſti-

b 2,

gia, greſſus, collum.

2 Flumina torquent ſaxa, arbores, ripas.

3 Torquere ira, ebrietate, amore. Plinius: Ne torſeris illum, ne torſeris etiam te.

4 Torquere ſagittas, tela, ſaxum, haſtam.

5 Vbi maximus Atlas axem humero torquet.

6 Idem: Aſt illum ter fluctus, ibidem. Torquet agens circum.

7 Horatius: Torquet ab obſcœnis iam nunc ſermonibus aures.

8 Vergilius: Cœlum & terras qui numine torquet.

Quæro eſt 1 ſignifico, 2 cupio, 3 paro, 4 punio 5 ſcrutor, **Quæro.**

Sic 6 inueſtigo, 7 cumulo ac 8 interrogo ſignat.

1 Quid ſibi hic veſtitus quærit?

2 Vergilius: Ne quære doceri.

3 Quærere laudem, opes, eruditionem, ſtudijs, labore, exercitatione, induſtria. Quærere victum.

8 Fallere curam vino aut ſomno.

1 Paſſiue, 2 actiueq; frequens ſignat, quoq;
3 multum.

Frequens.

1 Vrbs, locus, templum, mercatū, nundinæ, quæ frequentantur.

2 Scholaſticus, miles, imperator frequens, id eſt, aſsiduus in ludo, bello, & ſimilibus.

3 Populus, ſenatus frequens, id eſt, copioſus, denſus. Vergilius 6. Circumſtant animæ dextra læuaque frequentes

Celebris.

At celebris ſolùm paſsiuè ſignificabit. & tam ad rem quam ad perſonam refertur. vt locus vel homo celebris, qui cum honore celebratur & colitur.

Celebro.

Hinc celebro 1 pompoſe ago, nec non 2 laude notabit.

1 Celebrare dies, natale, nuptias.

2 Vergilius 5. Et priſcos docuit celebrare Latinos.

Torqueo.

Torqueo 1 reflecto, 2 rapio, 3 crucio, 4 iaculorq;,
5 Suſtineo, 6 roto, ſic 7 abduco ſimulq; 8 guberno.

1 Torquere oculos. vultus, veſtigia,

gia, greſſus, collum.

2 Flumina torquent ſaxa, arbores, ripas.

3 Torquere ira, ebrietate, amore. Plinius: Ne torſeris illum, ne torſeris etiam te.

4 Torquere ſagittas, tela, ſaxum, haſtam.

5 Vbi maximus Atlas axem humero torquet.

6 Idem: Aſt illum ter fluctus, ibidem, Torquet agens circum.

7 Horatius: Torquet ab obſcœnis iam nunc ſermonibus aures.

8 Vergilius: Cœlum & terras qui numine torquet.

Quæro eſt 1 ſignifico, 2 cupio, 3 paro, 4 punio 5 ſcrutor,
Sic 6 inueſtigo, 7 cumulo ac 8 interrogo ſignat. Quæro.

1 Quid ſibi hic veſtitus quærit?

2 Vergilius: Ne quære doceri.

3 Quærere laudem, opes, eruditionem, ſtudijs, labore, exercitatione, induſtria. Quærere victum.

4 Saluſt: Vti quæreretur in eos.
5 Horatius: Quid ſit futurum cras, fuge quærere.
6 Terent. Illum vt quærã. Quærere rem tormentis vel per tormenta.
7 Ouidius: Quærere vt abſumãt, abſumpta requirere certant.

Non minor eſt virtus quam quærere parta tueri.

In Adelph. Contriui in quærendo vitam atque ætatem meam.

8 Cic. pro Archia. Quæret quiſpiam. Et quæres à nobis. Quærere ex aliquo.

Imbuo. *Imbuo dic 1 tingo, 2 doceo ſic 3 inquino ſignat.*

1 Imbuere lanam. Vergil. Illius aram. Sæpe tener noſtris ab ouilibus imbuit agnus.
2 Imbutus literis, & moribus, præceptis.
3 Imbutus vitijs. Saluſtius: Auaritia quaſi malis Veneris imbuta corpus, animumq; virilem effœminat.

Mandare. *Mandat committit, manducat ſit tibi mandit,*
Mandere. *1 Præcipio eſt iubeo 2 moneo, 3 decerno, 4 voloq;*
Iubeo. 1 Iuſsit præceptor, vt abeas aliquo.

Iube

2 Iube Petrum bono animo eſſe. Et: Iuſsit me pater bene ſperare.
3 Liuius: Paucos poſt dies populus iuſsit.
4 Terentius in Adelph. Saluere Hegionem plurimum iubeo.

Cognoſco 1 coeo ſic 2 iudico 3 percipioq;. Cognoſco.

1 Terent. Te interea loci cognoui.
2 Cicero: Adhibuit ſibi in conſilium quindecim principes, cum quibus cauſas cognouit.
3 Idem: De Marcelli ſalute paulò antè quàm tu, cognouimus. Ex literis tuis vel nuncijs cognoui. Hominẽ prudentem & officioſum cognoſces.

Edo eſt 1 exhibeo, 2 perpetro, 3 publico, 4 viuo, Edo.
Sic 5 efflo, 6 dico, 7 do, 8 profero, & 9 indico, 10 naſcor.

1 Edere exempla homicidij. Sic edere pugnam, prælium, certamen, ſpectaculum, ludos.
2 edere ſcelus, facinus, cædem.
3 edere libros, ſcripta, leges.
4 Ouidius; Dum licet & veros e-

etiam

etiam nunc editis annos.
5 edere ſpiritum, vitam.
6 edere nomen.
7 edere ſignum.
8 edere ſonos verba, voces. Sic campi edunt herbas. Cicadæ ſtridorem. Arbores & animalia fructus, frondes, fœtus.
9 Plautus: Edit quiſque quod poteſt. Authorem alicuius rei edere.
10 Horatius: Mecœnas atauis edite regibus.

Diſco. *Doceo.* *Diſco quæ ignoro, doceo do cognitionem.*

Puto. *Eſt puto, 1 præſcindo ſic 2 arbitror atque 3 reuoluo.*

1 Putare arbores, vites. Inde putator & putatio.
2 Terentius: Dictum puta. Sic benè, rectè, magni, tanti, pro certo, pro nihilo putare.
3 Idem in Adelph. Putemus rem ipſam. Sic rationem putare.

Purgo. *Eſt purgo 1 mundo ſic 2 excuſoq; 3 leuoq;.*

1 Purgare aliquid à ſordibus. Purgare piſces.

Teren-

2 Terentius in Adelph. Teipſum purgare, ipſis coram placabilius eſt. Purgare ſe alicui per literas.
3 Purgare faſtidium.

Labor deſcendo 1 ſenſim, 2 labo, ſed ruo ſignat. *Labi.* *Labare.*

1 Labuntur flumina, tempora, ætas, anni, aues, anguis, & quidquid motu lubrico eſt.
2 Verg. 2. Labat ariete crebro ianua, ſic ſaxa. Hinc labaſco. Vana labaſcunt, id eſt, diſpereunt. Labeſacio, labefacto.

Curo eſt 1 curam habeo, 2 pendo, do 3 operam 4 medeorq;. *Curo.*

1 Curare ædes, negocium, ſeipſũ, ætatem, rem domeſticam, officium ſuum, parentes, corpus.
2 Verg. Ruſticus es Coridon, nec munera curat Alexis. Idem. Nil ille deos, nil carmina curat.
3 Cicero: Cura vt valeas. Curare inuentum, ad ſeruandum.
4 Curare febrim, icteritiam, vulnus, morbum. Inde curatores medici dicuntur.

 Eſt

Colo. *Eſt 1 habito, 2 veneror, colo & 3 orno 4 exerceo, 5 viuo.*

1 Colere vrbem, domum.

2 Colere Deum, ſuperos, parentes, amicos. Sic colere pietatem, amicitiã, eſt in precio habere vel ſeruare. Ita colere aequum & bonum.

3 Colere formam, faciem.

4 Colere agrum, hortum, terram. Inde cultor, colonus, qui colit agros, vel qui conduxit domum ſeu agrum in pago. Agricola, cultura, cultus.

5 Colere vitam.

Calx. *Hic aut hæc calx pars pedis & finis, lapis hæc calx.*

Aura. *Aura tibi eſt 1 ventus 2 ſplendor, 3 fauor, inſuper 4 aër.*

1 Ouidius: Lenis alit flammas, grandior aura necat. Seneca docet auram eſſe leniorem, ventum vehementiorem.

2 Vergilius 6. Diſcolor vnde auri per ramos aura refulſit. Inde aurum dictum putant.

3 Captare auram popularem. Inde Aura-

Aurarij fautores.

4 Hinc alta ſub rupe canet frondator ad auras.

Hinc Auras vitales carpere, & aura ætherea veſci.

Audio. Auſculto. *Audio & auſculto te ſic attendo notabit, Si verò tibi ſubiungas tunc pareo ſignat.*

ACCVSATIVI EXEMpla nota ſunt.

Terentius: Pamphilumne adiutem an auſcultem ſeni?

Audio cum datiuo conſtructum non reperitur, ſed eius participium. Et audiens eſſet huic ordini, Cic.

Verbum tamen apud Plautum ita conſtructum legitur. Dicto haud audiebat. Et per negationem. Non audiendi ſunt illi qui pro cœleſti doctrina aniles fabulas docent.

Macero. *Macerat 1 attenuat, 2 affligit, 3 mollificatq;.*

1 Macerare corpus, ſe.

2 Ne te maceres, hoc ad animum, illud ad corpus refertur.

3 Macerare ſalſamenta, lutum, argillam. Macerare ocreas aruina.

Sumo. *Sumo tibi 1 impendo, 2 accipio, 3 refero, 4 arrogo ſignat.*

1 Terentius in Phorm. Nunc mecum argentum attuli. Fructum quē

Lemni vxoris reddunt præmio, id ſumam. Plautus in Mil. In mala vxore ſi quid ſumatur, ſumtus eſt.

2 Sumere ſupplicium, exemplum, beneficium, operam, occaſionem, exordium, iudicium, cenſuram.

3 Sumere ſpeciem, perſonam regis, morionis.

4 Cicero pro Plan. Quanquam mihi non tantum ſumo. Idem: Et ſi qua ſibi alia ſumunt non repugno.

Duco vxorem. *Maſculus vxorem ducit, ſed fœmina nubit.*

Nubo.

Ratio. *1 Reſpectum ratio ſic & 2 commertia ſignat,*
Illi habeo, caſum huic iuncto cum ſubdito ſextũ.

1 Rationem habere cum genitiuo ſemper in bonum capitur, vt habere rationẽ dignitatis & ſalutis alicuius.

2 Habere rationem cum terra, muſis, literis.

Vis animi 1 ratio, ſic 2 cauſa ac 3 calculus eſto.

1 Compos, impos, particeps rationis.

2 Rationem oſtendere, dicere, reperire.

3 Rationem reddere, ſubducere, ſup-

ſuppuťare, conferre.

Calculus. *Calculus eſt renum 1 morbus, ſimul atque 2 lapillus.*
Hinc 3 ratio, 4 latrunculus & 5 ſuffragium habetur.

1 Laborare calculo. Inde calculoſus.

2 Cicero in fine primi libri de oratore de Demoſthene: Coniectis in os calculis, ſumma voce verſus multos vno ſpiritu pronunciare conſueſcebat.

3 Reducere, ponere, facere, exigere, petere, dare calculum. Ad calculum reuocare, vocare, reducere, reuerti. Sunt enim calculi, quibus rationem facimus.

4 Martialis: Hic mihi biſſeno numeratur teſſera puncto. Calculus hic gemino diſcolor hoſte perit.

5 Quia iudices antiqui ius per calculos ſententias ferebant, hinc pro ſuffragio ponitur, vt addere, reducere, permittere, porrigere calculum. Et calculo mordere, eſt ſuffragio lædere

F 3 aut

aut vlciſci aliquem.

Perturbatio ſit hominumq; frequentia turba.

Turba. *Siſto 1 repræſento, facio 2 quoq; ſtare notabit.*

Siſto. 1 Siſtere aliquem iudici vel iudicio. Hinc Stator.

2 Siſtere fugam, gradum, labores, lachrymas, metum, equos, ſanguinem, tumultum.

Littus. *Eſt littus maris, at ripam dicas reliquorum.*

Ripa. *Chorda fides genus ac citharæ, & ſi credo fides eſt.*

Fides.

Alleuo. *Primum ſit terni flexus, quintiq; ſecundum,*

Eleuo. *Alleuat extollit ſic eleuat extenuatq;.*

Alleuare ſupercilia, per metaphoram eſt moleſtiam & laborem extenuare, ſicut leuare. Vt alleuare afflictionem, ſollicitudinem, ærumnas, corpus, Sic Eleuare pro extollere ſæpe in ſacris reperitur.

Quod. *Mobile ſit tibi quod, ſed quid tu dicito fixum.*

Quid. *Mobile quodcunq; eſt, ſed quicquid dicito fixũ.*

Quodcũq;. *Commendo 1 laudo, nec non 2 cõmitto notabit.*

Quicquid. 1 Cõmendo te apud præceptorẽ.

Cõmendo. 2 Commendo te præceptori. Cõmendare plus eſt quàm committere. Terentius: Ego me tuæ commendo & committo fidei. Sic literis quicquam

quam

quam aut memoriæ commendare dicimus.

Committo notat 1 admitto, 2 coniungo, 3 geroq;, Committo.

4 Perpetro, 5 confiſco, ſic 6 mando, 7 confero, 8 trado.

1 Non committam, vt tibi ingratus eſſe videar. Et hoc modo negatiuè & in malam partem capitur, ſequente vt: quamobrem, aut ſimile. Cicero: Nihil tibi eſſe committendum conſiderare debes, quamobrem eorum, quos laudas, te non ſimillimum præbeas.

2 Verg. Delphinum caudas vtero commiſſa luporum.

3 Committere bellum, prælium, id eſt, gerere vel incipere. Sic committere acies eſt ad certamẽ incitare.

4 Committere ſcelere, flagitia. Inde commiſſa peccata.

5 Paulus: Periculum erat, ne prædia in publicum committerentur.

6 Præceptor hoc mihi commiſit. Inde commiſſa, vt: Sis curioſus & fidelis

fidelis in cõmiſsis. Et Commiſſarius.

7 Committere manus. Sic committere ſermonem apud Ouid. 6. pro colloqui.

8 Committere ſe tutelę vel in tutelam, fidei vel in fidem alicuius.

Rurſus 1 mitto remitto notat 2 condonoq́; 3 ceſſo, Remitto.
4 Demitto ac 5 intermitto, 6 dimitto, 7 relaxo.

1 Aquam ore acceptam remittere.

2 Remittere debitum, officium, facinus, decimam, ſupplicium.

3 Terentius in And. Remittas iã me onerare iniurijs.

4 Cicero: Oculorum obtuitu, ex eleuatione, ex remiſsione ſuperciliorum aut ex contractione.

5 Terentius in Heau. Nullum remittis tempus. Sic remittere iracundiam, labores, ludos, iocos.

5 Remittere pueros, iuuentutem.

6 Remittere arcum, animum, ſtudia, neruos. cuius contrarium eſt intendere. Sic remittere leges, eſt indul-

dulgere. Et iuuentuti aliquid remittere, idem. Metaphoricè, remittere lora, frena.

Continet hic 1 cohibet, 2 tenet, 3 hinc conſeruat 4 habetq́;. Contineo.

1 Terentius: Vix me contineo. Continere ſe, riſum, vocem, impetum, linguam, iracundiam. Sic continere animam, aluum, manus, lacrymas.

2 Continere caput, pectus, contine.

3 Continere Rempub. amicitiam. Sed continere audita vel tacitum dolorem, eſt cælare.

4 Tua epiſtola hæc continebat. Sic continere animo ac memoria.

Vi 1 traho & 2 aufero, ſit rapio, 3 violo, 4 fero, 5 ſumo. Rapio.

1 Rapere aliquem in ius, ad iudicem, in calumniam. Sic rem in abuſum, in barbariem rapere.

2 Rapere bona, pudorem, veſtes alicuius. Inde rapina, raptor.

Rapere

3 Rapere virginem. Hinc etiam raptor.

4 Rapere ſub dium, apud Horatium

5 Rapere anſam, occaſionem, fugam, in peiorem partem.

Vaco

Eſt vaco nauo 1 operam, ſic & 2 careo tibi ſignat.

Huic ablatiuum iungas illiq; datiuum.

Aſt impersonale vacat vacuumq; eſſe notabit.

1 Vacare bonis literis, voluptatibus, diuitijs, populari gloriæ, poſtulationibus.

2 Cicero: Vacare culpa, magnum eſt ſolatium. Vacare odio, liuore. Adiungiturue præpoſitio, ſi nomen ſignificat actionem quandam, aut qualitatem, vt vacare â moleſtia, ab occupatione, â ſtudio.

3 Non vacat mihi te audire.

FINIS.

Errata ſic corrige.

Columna 1. *linea* 6. *conſumptore, lege conſumptorem.*

col: 3. *lin:* 23. *Euentus malus, lege Euentuſq; malus.*

col: 4. *lin:* 12. πόλ☉, *lege* πόλυς.

Ibidem lin: 16. *ſores, lege fores.*

Ibidem lin: 20. *mundum, lege fundum.*

col. 5 *lin:* 4. *hubes, lege pubes.*

col: 6. *lin:* 23. *teſtum, lege toſtum.*

col: 8. *lin:* 14. *pargatio, lege purgatio.*

col: 10. *lin:* 7. *ſemito, lege ſemita.*

col: 11 *lin:* 6. *ardens, lege ardent.*

Ibid. 21 *lin: oliua, lege oliuæ.*

col: 14. *lin:* 8. *Ferte, lege Ferre.*

col: 18. *lin:* 8. *Abreuies, lege Abbreuies.*

Ibid. lin. vlt: cauimus, lege cauemus.

col: 19. *lin:* 24. *tihi, lege tibi.*

col: 20. *lin:* 2. *helli, lege belli.*

col: 23. *lin* 23. *Maiore n. lege Maiorem.*

col: 24. *lin:* 14. *Dic aſtrum eſſe notum, lege Dic Auſtrum eſſe notum. lin:* 19. *â latus lege alatus.*

col: 25. *lin:* ἀχηρίωυ *lege* ἀχη ρίωυ.

lin: 22. *ſixum, lege fixum.*

col: 29. *lin:* 5. & 6. *teneo ratq;, lege tenet, atq;.*

col:

Errata.

col: 31. lin: 20. Dele, in ſurto.
col: 32. Bene tibi volo, Et quid hoc ſibi vult.
col: 34. lin: vlt: atq;, lege q;.
col: 35. lin. 20. ferre, lege ſerte.
col: 36. lin: 11 maledicat lege maledicit.
col: 40. lin: 14. callidus lege calidus.
col: 42 lin: 17. Soles, lege Solers.
col: 43. lin: 7. Adde. 10. loquorq;.
ibidem lin: 10. & 11. dictæ & dicenda, lege dicte & dicende.
col: 47. lin: 19.. Dele, quæ.
col 52. lin 19. Martialis, lege Suetonius.
col: 56. lin: 7. aure, lege auro.
Ibid. lin: 14. excedit, lege excepit.
col: 59. lin: 22 piſca, lege piſce.
col: 66. lin: 22. ſperare, lege ſperate.
col: 68. lin: 5. Animis, lege Amnis.
col: 71. lin: 2. Nonnunquam, lege Nonumque.
Ibid lin: 22. fugerunt, lege fugerent.
col: 72. lin: 18 loquor, adde loquorq;.
col: 74. Dele ex margine Emitto.
col: 74 lin: 22. queſtus, lege queſtus.
col. 76. lin: 11. ſigno, lege ſignat.

INDEX

INDEX.

Numerus columnam denotat.

A

Abdico 36.
Abhorreos 4.
Abigo 19.
Ablatiui duplices 28.
Abnuo 27.
Accedo 36.
Acceſſus 36.
Acceſsio 36.
Accuſo 23. 31.
Accipio 56.
Accuſatiuus pluralis tertiæ declinationis in eis. 30.
Acerbus 31.
Acies 6.
Acus 9.
Admitto 24.
Admoueo. 24.
Adoro 37.
Adſum 37.
Aduerſor 37.
Aepolus 3.
Aequalis 12.
Aequi boniq; cõſulo 31.
Aeſtimo 40.
Aeſtus 15.
Affines 2.
Agaſo. 8.
Ager 18.
Agger 18.
Agnati 2.
Ago 20.
Ala 25.
Ales 25.
Alleuo 8.
Alga 21.
Alius 7.
Alo 23.
Alter 7.
Altor 3.
Alumnus 3.
Ambitio 37.
Ambitus 25. 37.
Amita 2.
Amitini 2.
Amitto 24.
Amo 18.
Amoueo 24.
Amurca 6.
Anima 21.
Animo 48.
Animus 21.
Annuo 27.
Antiquus 24.
Anus 51.
Appeto 37.
Apocope Imperatiui 15.
Ara 30.
Arceo 19.
Arcus 8.
Argutus 11.
Armentum 35.
Arundo 7.
Aruum 15.
Aſſero 32.
Aſsiduus 10.
Aſtutus 40.
Audio 85.
Auerſor 37.
Aura 84.

Aequa- Amo G Auris

Auris	5.	Caula	7.	Comparo	88.
Auricula	5.	Caulis	1.	Compendium	54.
Auſculto	85.	Cedo	47.	Compone	43.
Auunculus	3.	Celebris	78.	Concilio	60.
		Celebre	79.	Condo	15.
B		Charites	31.	Conduco	48.
Bruma	4.	Chorus	11.	Confero	41.
Bubulcus	3.	Clarus	34.	Conficio	38.
		Claſsis	5. 25.	Confundo	37.
C		Claua	7.	Conſequor	27.
Cæcus	3.	Clauis	7.	Conſobrini	3.
Cædo	47.	Clauus	7.	Conſternari	37.
Calculus	87.	Cœpi	11.	Conſternere	37.
Caleo	40.	Cognati	2.	Conſto	16.
Calidus	40.	Cogito	15.	Conſulo	31.
Calleo	40.	Cognomen	17.	Conſultor	29.
Callidus	40.	Cognoſco	81.	Conſultum	ibid:
Callis	1.	Cogo	17.	Conſultus	ibid:
Callus	1.	Cohibeo	50.	Contendo	51.
Calx	84.	Collega	12.	Contineo	91.
Cancer	3.	Collis	1.	Continue	6.
Cano	18.	Collum	1.	Continuo	ibid:
Cardo	4.	Collo	84	Conus	7.
Carina	5.	Colus	84.	Corus	11.
Carpo	69.	Comes	12.	Corrumpo	35.
Caſsis	7.	Comminus	24.	Cupido	24.
Caſus	3.	Commendo	88.	Cura	9.
Caueo	36.	Committo	89.	Curo	83.

Curriculum	8.	Examen	10.	Fax	6.
		Examino	10.	Fero	18
D		Exanimo	48.	Feſtiuis	34.
De compoſitis geminantium	2.	Excipio	56	Feſtus	34.
		Excogito	15.	Fex	6.
Decor	34.	Exemplar	8.	Ficus	52.
Decus	34.	Exemplum	8.	Fides	88.
De verbis geminantibus primam ſyllabam in præteritis	2.	Exhæredo	36.	Fingo	33.
		Exhorreo	54.	Flagito	28.
		Exigo	38.	Flagro	11.
		Exiſtimo	40.	Fluuij infernales	25.
De Metaplaſmis	19.	Exiſto	35.		
		Exoro	15.	Fœdus	54.
Dico	45.	Expendo	65.	Fœlix	35.
Diligo	18.	Expers	54.	Fœtus	30.
Diſco	82.	Expeto	37.	Fons	23.
Diſcrimen	12.	Exto	35.	For ceps / fex / pex	6.
Doceo	82.	Exulto	46.		
Duco vxorē	86.				
		F		Fragro	11.
E		Facinus	30.	Fratria	3.
Edo	81.	Fallo	77.	Frequens	78.
Effundo	74.	Falx	6.	Frons	23.
Eleuo	88.	Fas	7.	Fruor	51.
Eminus	24.	Faſtidia	7.	Fugio	19.
Erruum	15.	Faſtigia	7.	Fugo	19.
Eumenides	31.	Fauilla	27.	Fundo	72.
Exalto	46.	Faux	6.	Fundus, a, um,	4.

Furiæ 81.
Furtum 30.

G

Gero 74.
Glis 67.
Glos 3.
Gratiæ 21.
Gratus 32.
Grex 35.

H

Hæreo 65.
Halo 23.
Hara 30.
Haurio 29.
Heſperus 5.
Hic 51.
Hulcus 9.
Hirundo 7.
Hirudo 7.
Hora 5.

I

Ille 51.
Imbuo 80.
Imperatiui apo=ſcopati 15.
Impono 43.
Incido 50.
Incuſo 23.
Inficias eo 39.
Inficio 39.
Inficior 39.
Inhibeo 49.
In is & in e 13.
Inuidioſus 12.
Inuidus 12.
Iubeo 80.
Iucundus 32.
Ius 9.
Iuſtitia 10.
Iuſtitium 10.

L

Labi 83.
Labare 83.
Lacteo 7.
Lacto 7.
Lætus 26.
Lar 4.
Laſſo 28.
Laxo 28.
Lego 19.
Lens 6.
Lentigo 6.
Lentus 41.
Lepor 2.
Lepus 2.
Letum 26.
Leuir 3.
Leuo 46.
Liber 8.
Libertus 1.
Libertinus 1.
Libo 26.
Ligo 19.
Lima 10.
Limen 10.
Limes 10.
Limus 10.
Lito 26.
Littus 88.
Loco 26
Lucifer 5.
Luſcus 3.
Luſtro 8.
Luſtrum 8.

M

Macero 89.
Malus 17.
Mandare 80.
Mandere 80.
Maneo 63.
Mano 63.
Manus 6.
Matertera 2.
Memini 11.
Mendacia dico 18.
Mentior 18.
Metaplaſmi 19.
Miniſterium 8.
Mitto 76.
Mola 6.
Moles 6.
Mortuus 11.
Motor 50.
Moriger 11.
Moroſus 11.
Mucor 31.
Mucus 31.
Mulceo 31.
Mulgeo 31.
Mulio 3.
Munus 37.
Myſterium 8.

N

Nepa 1.
Nepos 1.
Nicto 27.
Nomen 17.
Nothus 24.
Notus 24.
Noui 11.
Noxa 27.
Nubo 86.
Nuo 27.
Nuto 27.

O

Oblitus 11.
Obſecro 28.
Obſeruo 36.
Obteſtor 28.
Occido 13.
Occiput 8.
Odi 11.
Opperior 13.
Operio 13.
Opes 6.
Opilio 3.
Opis 6.
Ops 6.
Ora 5.
Orbus 3.
Oro 15. 28.

P

Palma 4.
Palus 40.
Parcæ 31.
Parco 22.
Patens 10.
Patrueles 3.
Patruus 3.
Patulum 10.
Pecten 4.
Pendeo 64.
Pendo 64.
Penna 7
Perdo 32
Perhibeo 50
Periculum 24
Peto 47
Peto à poſco 25
Pinna
Plaga
Plango 2
Pœna
Pomarium
Pomœrium
Pondo 5
Pono
Popularis
Populus
Poſtulo
Præclarus

Præclare 34.
Prædico 46.
Prænomen 17.
Præſto 37. 62.
Precor 54.
Premo 70.
Procul 28.
Produco 48.
Profero 39.
Prohibeo 49.
Propago 40.
Propter 27.
Propulſo 19.
Proſper 85.
rora 5.
ruina 4.
runus, na, 4.
uer 27.
ulſo 19.
rgo 82.
ito 82.
ra 28.

Q

ero 79.
æſtus 40.
æſtus 40.
cquid 88.

Qui 55.
Quid 88.
Quod 88.
Quòd 39.
Quodcunq; 88.

R

Radius 1.
Rapio 91.
Ratio 86.
Ratis 5.
Recti in os & or (13.
Remitto 90.
Ripa 88.
Rogo 28.
Rotundus 10.
Rumpo 68.

S

Saltem 24.
Saltim 24.
Salubris 35.
Sanus 35.
Schema 13.
Scintilla 27.
Sera 16.
Serra 16.

Sero 78.
Similis 19.
Sinciput 8.
Siſto 88.
Socius 12.
Sodalis 32.
Sororius 3.
Sors 6.
Specula 10.
Speculum 10.
Spero 66.
Stagnum 11.
Stannum 11.
Stemma 13.
Stigma 13.
Stipes 4.
Stips aut ſtipis 4.
Stirps 4.
Sto 60.
Strabus 3.
Stringo 67.
Subulcus 3.
Sumo 89.
Supina compoſita à ſto 2.
Suppetere 47.
Supplico 37.
Surgo 58.

Quid Sero Suſti

Venter meus sic malus

Quid 88.
Suſtineo 59.

T.

Talus 4.
Taxo 26.
Tempus 9.
Tendo 40.
Teneo 58.
Tento 73.
Teres 10.
Tergum 7.
Tergus 7.
Thetis 7.
Thetys 7.
Tigris 7.
Timeo 36.
Tinea 54.
Tollo 51.
Torqueo 78
Torrens 6.
Torris 6.
Turba 88.

V

Vaco 92.
Vas 28.
Vector 3.
Venalis 34.
Vendibilis 35.
Vendico 35.
Venus 5.
Vero 23.
Vertex 37.
Veſperi pro ve-ſpere 37.
Via 22.
Vicus 37.
Vindex 28.
Vindicta 6.
Vindico 35.
Vinca 20.
Vir 2.
Vita 6.
Vitta 8.
Vitis 19.
Vltor 28.
Vlua 21.
Vnguis 5.
Vngula 5.
Volo 32.
Volo, as, 33.
Vrgeo 51.
Vro 67.
Vt 38.
Vtor 54.
Vulnus 9.

FINIS

Szabó II. 201.

V É G E.